

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA

Ciuj-Kolozsvár, St. Barón
L. Pop, (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Sz. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

Egész évre — — 62.0
Félévre — — 32.0
Negyedévre — — 17.0
Egy hónapra — — 6.0
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 3.50

Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ct
Egy év — 1.50 ct

1924 április 19 Szombat

Ciuj-Kolozsvár * VII. évfolyam * 91. szám

5684. Niszán 15

Az örök Hagada

Irtta Marton Ernő

Azt kérdezd kisfiam, miért más ez az éj-
szaka, mint a többi éjjelek? Miért az öröm
ragyogása az arcokon és miért az ünnepi fény
köröskörül?

Mert rabszolgák voltunk Micrájim országá-
ban, de az Örökkévaló, a mi Istenünk, erős
kézzel és szétárt karokkal kivezetett bennün-
ket a szolgaság országából a szabadság földjére
és öröme váltóztatta a mi szomorúságunkat.

Bizony kisfiam, nem voltunk mi mindig
szabad emberek!

Őseink egykor a mosolygó Kánaán földjéről
Micrájimba vándoroltak. Kánaán fölött nehéz
bűnök lebegtek és az Ur elküldte bosszúzó
Napját, amely felperzselt a virágos mezőket
és elégette a sárga kalászatokat. Nagy éhínség
szakadt Kánaánra. Jákob a sátorlakó fejedelem
ekkor felkerekedett háza népével és az éhség
elől Micrájimba költözött.

Jákob fiai, a zsidók, Gósen termékeny vi-
dékén telepedtek le és szorgalmasan művelték
a földet. Kitarításukkal, okosságukkal és bec-
sületességükkel csakhamar kiérdemelték a micrájim-
beliek tiszteletét és elismerését. Az egyiptoma-
kat (mert így hívják más néven Micrájimat)
mindenféle hasznos tudományokra tanították,
amelyeket még Ábrahám őstük hozott magával
Ur-Kaszimból. És ők is megtanulták az
egyiptomi ügyességeket.

A számuk és hírnevük egyre nőtt és nem
egy közülük igen magas polcra emelkedett.
Jákobnak egyik fia, a szépséges József, Mic-
rájim alkirálya lett, a hatalmas Faráó első
helytartója, aki bölcsességével megmentette
Micrájimat a pusztulástól. A zsidók boldogok
voltak és azt hitték örökké fog tartani a bol-
dog állapot.

Az egyiptomiak azonban irigykedve nézték
a zsidók szorgalmas munkája nyomán támadt
gazdagságot és ármánykodni kezdtek ellenük.
Féltékenyek voltak Jákob fiainak ügyességére
és kitarására. Jákob és József meghaltak már
és Faráó is meghalt.

Uj Faráó került Micrájim trónjára, aki nem
akart emlékezni Józsefre, az ő nagy érdemeire
és nem ismerte a zsidók hűségét és kiváló tu-
lajdonságait sem. A gyanyu férge az ő szívébe
is beférkőzött. És ekkor így szólt a népéhez:

— Ime Jisrael népe nagyon elszaporodott
és ma-holnap hatalmasabb lesz, mint mi. Le
kell tipornunk őket, mert könnyen lehet, ha
háboruba keveredünk szomszédainkkal, a zsidók
elárulnak bennünket és az ellenséggel fognak
cimbordálni.

Az egyiptomiak nagyon örültek a király
ilyen beszédének és sulyos szolgaságba haj-
tották a zsidókat.

Mert, jól jegyezd meg kisfiam, nem voltak
igazak a vádak a zsidók hűtlenségéről és ha-
talomra töréséről. Csak ürügyül szolgáltak arra,
hogy az egyiptomi kényurak hatalmas palotákat,
városokat és piramisokat építsenek a rabszolgá-
sorból és süllyesztett zsidókkal.

Sanyargattak és elnyomták bennünket, mint
irtva van: „Rabszolga hajcsárokot helyeztek
fölénk, hogy kényszermunkával kinozzák őket
és felépítették velük Faráó kincses városait
Pitomot és Ramszeszt.”

Hajnaltól késő éjjelig törtük a követ és
kevertük a vályogot a forró egyiptomi nap
tikkasztó hőségében és véres verejtékünk egybe-
folyt zokogásunk sós könnyeivel. Fölöttünk ál-
lottak a hajcsárok sújtásra lendült ostoraiikkal.
Megkeserítették az életünket, el akartak ve-

szejteni minket testet elvető robottal.

De a kínzások nem tudták megtörni né-
pünk életerejét és reménységét. Jövőbe vetett
hittel végeztük el a ránk szabott rettentő mun-
kát és megőriztük szívünkben atyáink tani-
tását.

Ekkor Faráó szörnyű tervet eszelt ki, hogy
végleg megtörje Jisrael népét. A gyermekeinkre
vetette szemét és megparancsolta, hogy minden
születendő fiúgyermeket a vízbe dobjanak. Így
akarta Faráó megfojtani a feltörekvő zsidó ifju-
ságot és kizárni az élet szabad harcából.

Szenvedéseink mélységéből felkiáltottunk
Istenhez. És Isten meghallotta a hangunkat,
lenézett ránk és látta nyomorúságunkat, bána-
tunkat és szorongatásunkat.

És elküldte hozzánk szabadítóját, Mózeset.
A nép szívét azonban süketévé tették a szolga-
ság szenvedései, már csak sirni tudott, de lá-
zadni nem. A szabadságot elfelejtették és csak
a korbáctól félték.

A testvéri szeretet is kihalt belőlük, civa-
kodtak, egymás javára törtek. Mert a szolga-
ság megromlja az emberek lelkét, aljassá teszi
az igazakat és gyávává a bátrakat. Hosszu
időbe tellett, amíg a nép felfigyelt Mózes
szavára.

Mámorító, szép szavak gyöngyöztek Mózes
ajakán. A megváltásról beszélt, amely már
közeledik, a szabadulás nagy pillanatáról, ami-
kor Isten megkönyörül az ő fiain és vissza-
vezérli őket atyáik földjére.

Először riadtan és ellenségesen néztek a
férőre, aki jött, hogy megsavaria szolgaságuk
halálos nyugalmát. Egyszer, mikor két civa-
kodót bekére intett, így feleltek neki: „Ki
tett meg téged bírónak fölnk?” — Nem ér-
tették még a szabadság hangját, — csak ide-
gen hajcsároknak engedelmesskedtek.

De végre mégis felébredt a szívük és meg-

Ének születése

Irtta Gissakalay János

Az agg hőst, a nagy királyt eltemették és
elmúlt már a hivatalos gyász ideje is. Az
ifju Salamon most már jog szerint is átvette a
hatalmat, mert valójában már évek óta ő ura-
kodott a zsidók birodalmán. Apja, az agg Dá-
vid, utolsó éveiben beteg vonzolta birodal-
mat kovácsoló csatákban megrokkant testét a
sir felé és fáradt lelkének nem volt már ereje
az uralkodásra. Többnyire némán, magabazár-
kóztan ült palotájának kertes tetőzetén, öreg-
ségében is hatalmas testét ráejtette a puha
szőnyegvankosokra, halvány arcát és gigász-
koponyáját beléfesztette az égető napsugárba
és ilyenkor lehunyta a szemét. A sunembeli
Avigság pedig, az a fiatal leányka, aki a zsi-
dók egész birodalmában szépségben legméltób-
nak találtatott, hogy az agg király mellett le-
gyen, ilyenkor hosszan nézte a hatalmas aggas-
tyán nehezen emelkedő mellét, magos homol-
kát, hófehér szakállát és kemény, fehér köböl
faragott arcát. És az agg király tekintete is
nagy szeretettel szokott elpihenni a babonásan
szép fiatal leány arcán, de mindig szótlánul —
és így volt ez reggeltől estélig. Csak néha-néha,
amikor a szemük találkozott, mondotta halkán
és magát sirató fájdalommal:

— Milyen szép vagy te Aviság... és én
milyen öreg vagyok... A leány ilyenkor lesü-
tötte a szemét és fehér liliomarcát reszketve
közelítette a nagy ur arcához. Most már min-
dennek vége. Meghalt a hatalmas aggastyán és
a trónon az ifju Salamon ült. Apja haláláig
igazában nem is látta Aviságot. Ha találkozott
is vele: mindig a király közelében — és ilyen-
kor nem tudott mást is észrevenni, csak az ap-
ját. Ugy ment el a fiatalágában ragyogó leány

mellett, mintha maga nem is férfi volna és
szeme idegenül siklott le a leány csudálkozó
nagy fekete szeméről. De hogy elmúlt a gyász
ideje és a halott király cselédei az új udvari
népnek adták át helyüket, az ifju Salamon
maga elé hívatta Aviságot is. Most se igen
vette szembe és csak a nagyuri udvariasság
csengett hangjában ahogyan mondotta:

— Köszönöm leánykám, hogy beragyogtad
halott apámnak utolsó napjait, holott is nem
mozdultál el oldala mellől sem nappal sem éj-
jel. Immár eredj vissza szülőfaludba, ime hogy
én gondoskodom felőled a királyok módja sze-
rint, és Jisrael istene is fizessen meg jóssággal
néked a te jósságodért.

Fölállott és megsimogatta a leányka arcát.
És ebben a pillanatban úgy érezte, mintha vas-
ból való ököl csapta volna mellen. Egész valója
visszadobbant a fiatal leány lelketrontó szépsé-
gén. A nagy csudálkozó fekete szemekből úgy
csapott ki az öröm lángja, hogy a király körül
átfűt tőle a levegő. A kalitkájából szaba-
duló kicsiny madár ijedt néma öröme volt
ez és két karja úgy rándult meg, mint a ma-
darak szárnyának felbénése. Az ifju király
hangja megremegett:

— Mégis, nem akarnál-e itt maradni, ki-
rályi udvarom közelében?

A leány ijedt sietéssel hajolt meg, mélyen,
majdnem a földre, úgy, ahogyan az udvari né-
pek rátanították és szépege mondotta:

— Immár bocsásd el szolgálódat, mivelhogy
elvágyom én innen királyi palotából.

Salamon erőt vett magán, elgondolkodott és
egy elbocsátó kézmozdulattal még megkérdezte:

— Nemdenem, te Sunemből való vagy?

— Sunemből hozták ide a te szolgálódat,
— felelt remegve a leány és olyan lélekzet-

fojtva indult kifelé, mint aki attól fél, hogy
még visszahívják.

Hónapok és évek multak el, Salamon, min-
den erejét ráfordította, hogy apjának örökét
megszilárdítsa és végső rendelkezéseit teljesítse.
Lélek szívóssága, akarat erőssége és sokszor bi-
zony nagy és véres kegyetlenség kellett ehhez.
De teljesé tette a birodalomalapító Dávid mű-
vét és a teljesülés legfelső csúcsa, a nagy, a
szent, a nép egységét hirdető templom meg-
épültén állott a Mória hegyén. Még csak a fel-
avatás világraszóló ünnepe és Salamon ki-
merülten roskadt magába.

— Nos, és mostan? — kérdezte magában és
magától.

És akkor elsőszben engedte feltörni lelkében
a visszafojtott emlékeket. Szeme előtt fölragyo-
gott a sunembeli leány babonás szépsége. Mos-
tan éppen tizenhét éves lehet, — számított
magában és a leány halmos mellére gondolt.

A kincstárnok sietve lépett be.

— Uram király, — mondotta repesve — a
szidoni király követsége megérkezett. Baráti
szöveget ajánl és azt, hogy közös hajórajt
indít a kincses Ofirba, az arany és drágakövek
országába.

Salamon hallgatott.

— Olyan a csipője hajlása, mint egy arany-
ékszer, — gondolta magában — mint egy arany-
ból való ékszer, akit művész keze formált.

— Buzát, olajat, virágmagot szállítunk ki,
— folytatta a kincstárnok.

Salamon hallgatott és azt gondolta:

— Olyan az öle, mint egy buzaasztag, akit
rózsákkal tüzdelték körbe.

Kemény léptek jeleztek, hogy a testőrség
kapitánya közeleg. Odadobbant a király elé és
úgy jelentette:

nyílt a szemük és látták sorsuk nagy szégyenét. Visszaemlékeztek sátorlakó szilaj őseikre, a szabad, büszke férfiakra, akik az egyetlen, a láthatatlan Istent keresték és sohasem hajtottak térde földi hatalmasság előtt. Bennük is feltámadt a vágy a szabad élet után.

Ekkor Mózes elment Fáraóhoz és így szólt hozzá: „Az Örökkévaló, a héberek Istene küldött engem hozzád ezzel az üzenettel: Engedd szabadon a népet!” De kemény és kegyetlen volt Fáraó szíve és nem hallgatott az Ur parancsára. Előbb el akarta ugyan pusztítani a népet és minden fiugyermekeket a vízbe dobott, — ám most, hogy önként akartak menni, nem engedte őket.

Az Isten pedig súlyos csapásokat mért Micrájimra, hogy megtörje Fáraó szívét. Fáraó konok volt és büszke. Csapásnak kellett jönnie csapás után, végre belátta, hogy a héberek csodatevő Istene erős és félelmetes és nem lehet pörbeszállni vele.

Amikor eljött a tizedik csapás is és életük után sikoltottak a micrájimi elsőszülöttek: ütött a zsidó szabadulás órája. A megrémült Fáraó maga sürgette, csak menjenek minél hamarabb! Mert féltette felséges életét.

Ezen az éjjelen vonultak ki Jákob fiai Micrájim országából, a szolgaság házából a szabad, végtelen pusztába. Kivonultak boldog vigadózás közepette, miként jövendőlte volt: „Eski fognak vonulni nagy gazdagsággal”. — Egy bölcs magyarázat tanítja, hogy ez a kitétel azt jelenti: nemcsak a szegények vonultak ki Micrájimból, de a gazdagok is.

Mert a gazdagok eleinte nem akartak menni. Jól érezték magukat az egyiptomi husosfazekok körül és visszarenttek a pusztai vándorlás fáradalmaitól és kockázataitól. Mózes megváltást hirdető szavai először siket fülekre találtak náluk s csak a szenvedő tömegek, a nép értette meg a szabadulás felséges himnuszát, mint írva van: A nép hallotta és hitte, hogy Isten meglátta Jisrael fiainak nyomorát és megemlékezett róluk.

A gazdagok csak jóval később jöttek rá, hogy ők is megváltásra szorulnak. Csak amikor látták, hogy az ő sorsuk is megfélembhezhetetlen zsidósors, akkor érezték át az igazi szabadság értékét és csatlakoztak a kivonulókhöz.

Igy szabadult meg Jisrael népe az évszázados rabságból, így vezetett bennünket őseink Istene ezer vihar és veszély között mindig előre a szabadulás útján.

— Sokáig éljen a király! Egyiptom királya, a fáraó követeket küldött. A követség Egyiptom békejobbját hozza. A fáraó Gézer várát ajánlja föl szövetséges ajándékkul, a tengerpart mellett.

Salamon hallgatott.

— Olyan a nyaka, mint egy elefáncsontorony, gondolta magában, — mint egy vártorony.

— A testőrkapitány folytatta:

— A fáraó úgy kívánja, hogy örökké tartson a jóbarátság országaitok között és rokoni kapcsolattal akarja a szövetséget megerősíteni. Szeretné, ha a leányát, az egyiptomi hercegnőt feleségül vennéd. Ezzel az üzenettel jön a követség.

Salamon föluggrott ültéből. Rekedten adott parancsot:

— A fogatot!

És vad hajszával indult a királyi fogat amerre a királyi parancsolta. Sunem felé. A testőrök hosszú rajban vágattak utána. Sunem parasztszajai féltő csudálkozással vették körül a királyi fogatot. Salamon csak ült és várt. Aztán megtörtént a találkozás. Két nagy csudálkozó fekete szem közeledett a király felé és egy friss, harmatos leányszájon meglepett mosolygás ült. Salamon odalépett a leányhoz.

— Emlékszel? — kérdezte a király és az arca halovány volt.

A két nagy fekete szem csak mosolygott és egy daocs leányfej halkan bicentett.

— Emlékszem, — mondotta Avigság.

— Eljöttem érted, — mondotta király és sötét pirosság öntötte el az arcát. És a király arcpírulása mintha magába itta volna a leány minden véré, mert Avigság arca ijjesztően halovány lett. Ez a haloványság azt mondta, hogy: nem.

Nemcsak egy Fáraó támadt ellentünk. Minden időben és minden korban új Fáraók támadtak nekünk, hogy megrontsanak, de az Ur kiragadott a kezük közül.

Ezért vagyunk elkötelezve, hogy minden korban úgy tekintünk magunkat, mint ha mi magunk vonultunk volna ki Micrájimból és

velünk esett meg a szabadulás csodája. Mert a csoda itt van közöttünk, a szemünk előtt játszódik le nap-nap után, csak méltókká kell válnunk, hogy mi is részesei lehessünk.

Ezért, kisfiam, ezért más ez az éjszaka, mint a többi éjjelek. Mert ennek az éjszakának végén a szabadság hajnala csillog.

Ujabb cikkek kivitelét tette szabaddá a kormány

Az igénybe nem vett permiszek ügye. Tárgyalják a tojás és vaj kivitelét is

(Bucuresti-Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A legfőbb gazdasági tanács tegnap ülést tartott Constantinescu miniszter lakásán és a földmivvelésügyi miniszter javaslatára

elhatározta a kiviteli újabb kibővítését

azzal a feltétellel, hogy a kiviteli vámtarifa felemelésével fogja ellensúlyozni a belföldi áruk emelkedését. A tanács a következő cikkek exportját tette szabaddá:

A csemegecsaját, (a bránza és tömlőtúró kivételével), a halkonzervét, kivéve a sóshalakat, burgonyát (tavalyi termés), sertésélt élő állapotban és levágva, szövőttáruket, gyapjuszőveteiket, ruházati cikkekét, cserzettbőrét, talpbőrét, tranzmissziós szijakét.

Az árvák nevében

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Peszach hetében zsidó lányok és asszonyok tognak kopogtatni a kolozsvári zsidó családok ajtóin. Az irgalom és a szeretet nevében jönnek, hogy megnyissák a zsidó szíveket az elhagyottak, az árvák előtt. Tagokat verbuválnak a kolozsvári zsidó Árvagondozónak, amely csak ugy tudja méltón teljesíteni áldásos és jövőre kiható működését, ha a zsidó társadalom egységes akarattal sorakozik mögéje. Nem lesz érdektelen rövid néhány szóval rámutatni az Árvagondozó eddigi működésére és arra, hogy milyen feladat vár reá a jövőben.

A zsidó árvagondozás munkája Erdélyben 1922 telén, az amerikai Joint kezdeményezésére indult meg. Kellott ez a tengerentúlról jövő testvéri biztatás, mert a probléma oly sullyal nehezedett ránk, hogy annak megoldására saját erőnkkel alig mertünk gondolni. Több mint kétezer árva várta Er-

dély területén a segítő, gondoskodó kezeket. Az Árvagondozó révén az erdélyi zsidóság egy új intézménnyel gazdagodott és ennek köszönhető, hogy azok, akik még öt évvel ezelőtt ugyszólván ajtórol ajtóra kopogtattak segítségért, ma már rendszeres és intézményes gondoskodás alatt állanak.

Mindent azonban legnagyobb mértékben az amerikai Joint áldozatkészségének köszönhetjük. A Joint már a legelső időben ahhoz a feltételhez kötötte itteni munkáját, hogy az erdélyi társadalom ugyanolyan mértékben vesse ki részét a segítségnyújtásból. Ennek hatása alatt a Joint által adoptált négy-százötz hadiárva mellett az erdélyi zsidó társadalom is mintegy háromszáz árváról gondoskodik. Az Árvagondozó eddigi munkája bebizonyította, miként lehet súlyos és nagy problémákat az egyesek különösebb megterhelése nélkül a szervezetség révén megoldani.

Az erdélyi zsidó társadalomra most újabb terhek hárulnak. A Joint ugyanis eredeti programjához hiven fokozatosan lecsökkenti a maga támogatását és az árvagondozás feladatát lassankint teljesen a helyi zsidóságra bizza. Az Árvagondozó keretein belül működő kolozsvári csoport már most felkészül arra az időre, amikor a Joint beszünteti az árvák gondozását, mert teljességgel lehetetlen, hogy azok az árvák, akik két-három esztendője rendszeres nevelésben részesülnek, máról holnapra ismét visszahulljanak elhagyatottságukba és a régi nyomorba.

A helyicsoporthoz tehát szukcesszívén át kell vállalnia az összes kolozsvári árvák teljes ellátását. Ezt a feladatot ugy akarja megoldani, hogy az eddig kitűnően bevált tagrendszert kiépíti és szélesebb alapokra fekteti, hogy ezáltal az egyesek nagyobb megterhelése nélkül mégis képesek váljan arra, hogy megfeleljen a nagy szükségleteknek. Kolozsváron sajnos ezidőszert még igen kevés az Árvagondozó tagjainak száma. Alig van annyi tag, mint ahány segélyreszoruló árva van. Ha holnap kellene átvállalni az összes árvák fölötti gondoskodást, az a helyzet állna elő, hogy minden egyes tagnak olyan magas tagdíjat kellene fizetni, amely egy árva teljes ellátását fedezheti. Viszont ha a tagok számát megfelelően szaporítjuk, ugy a terheket igazságosan és arányosan lehet megosztani. Sokan bizonyára azért nem csatlakoztak eddig a mozgalomhoz, mert nem voltak tisztában céljaival és eddig kifejtett munkájával, de egészen bizonyos, hogy ezeknek ismeretében senki sem zárkozhatik el az elől, hogy a maga minimális havi tagdíjával alátámassza ezt a nagyszerű és minden támogatásra érdemes akciót. Ezt érezték át a kolozsvári zsidók, amikor elhatározták, peszach hetében házról házra járnak, minden zsidót felszólítanak, hogy róják le szerény adójukat azokkal szemben, akikről a társadalomnak kötelessége gondoskodni. A zsidó szív soha sem zárkozhatik el, ha az árvák és szenvedők nevében kopogtatnak rajta.

— Arannyal, kincsekkel jöttem el érted, — mondotta a király.

A leány ajka fájdalmasan megvonaglott és ez a vonaglás azt mondta, hogy: nem.

— Királyleányt dobok el érted, országot teritek szőnyegre a lábaid elé, — mondotta a király.

A leány két fekete szeméből kibuggyant a könny és ez a könny azt mondta, hogy: nem.

— Hát akkor jöttem érted a magam erejével, mondotta király, szeme egy pillanatra gonosz tűzbe villant és már nyujtotta kezét a leány után. A leány sikoltva ugrott hátra, egy fiatal pásztor sápadtan ugrott előre és a két szerető néma kétségbeeséssel ölelte egymást.

Sunem parasztszajai reszketve lapultak meg, mint az ostorra váró kutyák. A testőrök némán állottak és szemük a király parancsát leste. Az ifju Salamon arca kegyetlenül megvonaglott, szája szélét gyöngy hoo verte ki és egy pillanatra úgy meggörbült a háta mint a tigrisé, amikor ugrásra készült. De aztán kiegyenesedett és lehajtotta a fejét.

— Jó munkát földmivesek, — mondotta a parasztszaj felé, aztán a testőrök kapitányához fordult:

— Mondottad, hogy Egyiptom követsége megérkezett.

— Igen uram, — mondotta a testőr.

— Igen, mondotta Salamon is és az ölelkező szerelmes párra nézett. — Királyi nász lesz, szép királyi nász.

A háza most már szelid volt, csak egy fájó vonás látszott körülé. És a testőrök kapitánya azt hitte, hogy érti.

Ebben a pillanatban született meg a győzedelmes szerelme himnusza egy megvert király lelkében. Az Enekek Eneke.

Modern ruhafestés és tisztítás Czinknél, Cluj

Ez történt...

Ne neked legyen mondva. Két zsidó együtt nyaralt Karlsbadban, ahol mindketten diétikus kurát tartottak. Az egyiknek súlyos gyomorhaja volt, a másiknak tulajdonképpen semmi betegsége sem volt, csak agg kora miatt kellett vigyázzon a gyomrára.

Közeledett a tise-bő-áv napja, de az orvos, akit megkérdeztek, egészségügyi állapotukra való tekintettel tiltotta őket a bójttól. Hosszas lelkítusa után elhatározták, hogy mégis kikérik a szintén Karlsbadban nyaraló híres rabbi engedélyét, mielőtt a bójtnapot megszegnék.

Ugy is tettek. Előbb az egyik ment be a rebbehez és elkezdte:

— Rabbi ur kérem, nekem súlyos gyomorhámom van, az egészségem kívánja meg, hogy megszakítás nélkül folytassam tovább a kurát, mentsen fel engem a bójttól...

— Felmentelek fiam, — válaszolta a rabbi — de tudd meg nagy am-háárec vagy, mert ha egy igazi zsidó a betegségről beszél, hozzá kell tegye laj aléchem — ne neked legyen mondva.

A gyomorhámok beszámolt öreg barátjának a rabbi szavairól, aki okult is belőle és amikor ő került a rabbi elé, így kezdte a mondókáját:

— Rabbi kérem, engedje el nekem is a bójttól, igaz, hogy nincs semmi bajom, de már hetven éves vagyok... laj aléchem — ne neked legyen mondva. S. Z. Cluj

★

A bolond. Egy asszony kvitlivel állít be a rebbehez és elpanaszolja, hogy a fia meg van bolondulva.

— Honnan veszed, hogy meg van bolondulva? — kérdi a rebbe.

— Hát — meséli az asszony — egész éjjel nem alszik, folyton csak tanul, mindennap a mikvébe jár és délig imádkozik.

A rebbe megnyugtja az asszonyt: — Nézze jó asszony, ezért még nem bolond a maga fia, hiszen én is úgy teszek.

— Jó, jó, — válaszolt az asszony — de a rebbe ezért fizetik, az én fiamat meg nem. L. B. Satu-Mare

★

„Az isteni szótát“. Egy valaha jobb napokat látott kereskedő annyira tönkrement, hogy kénytelen volt vándorbotot ragadni a kezébe és koldulva megkeresni a kenyérét. Egy alkalommal eltévesztette az utat és késő éjjel lett már, mire bűrigázva a legközelebbi falug elvergődött. Nagynehezen felverte a korcsmárost álmából, aki a szénapadláson adott éjjeli szállást. Amint elhelyezkedett a szénában és fölmelegedett egy kicsit, észébe jutottak a régi jó napok és felsóhajtott:

— Uram Isten, meddig fog ez még így tartani?

Mire egy másik ojrách, aki már előbb elhelyezkedett a szénában és akiről a mi utasunk nem tudott, így felelt:

— Még egy évig.
— És aztán — firtatta az utas türelmetlenül, aki égi szótát sejtett a titokzatos hangban.
— Egy év múlva majd megszokod a óroszt — válaszolta az előbbi hang. L. B. Satumare

★

Ha tejet akar venni... Egy falusi zsidó tehenet vásárolt.

Mielőtt megkötötték az alkut, óvatosságból megkérdezte az eladótól:

— Jól tejet?
A szénál hegyeset köpött a földre válaszként.

— Hát én csak annyit mondok magának, — jelentette ki mégis — hogy ez a Bimbó rusnya egy jószág, de ha kelmed tejet akar venni, akkor más tehenet meg se nézzen, csak ezt vezesse haza. A zsidó megvette a tehenet. Két nap múlva felment egy ügyvédhez és elpanaszolta, hogy a Bimbó nem vált be. Egyáltalán nem termel tejet.

Sztrájkol. Kérte, hogy indítsanak pört az eladó ellen, aki őt becsapta.

Az ügyvéd próbált békés kiegyezést létesíteni. Levelet írt a szénálnak, aki erre személyesen beállított pár nap múlva. A principális előadta neki, hogy miről van szó. Az ügyvéd végighallgatta, aztán méltatlankodva kijelentette:

— En a lehető legbecsületesebben jártam el.

Mielőtt a vásár létrejött, figyelmeztettem a vevőt, hogy a Bimbó nem ad tejet.

— Hogy-hogy? — kérdezte az ügyvéd hitetlenül.

— Kérem szóról-szóra azt mondtam neki, hogy ha tejet akar venni, akkor csak ezt a tehenet vásárolja meg... A Bimbó gazdája másképp nem juthat tejhez, csak ha veszi. I. T. Cluj

A jóvátételi bizottság tárgyalja a német választ

A szakértői jelentéseket elküldik az érdekeltektől kormányoknak. Barthou optimista nyilatkozata

(Páris, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A jóvátételi bizottság mai ülésén kezdte tárgyalni Németország választását a szakértők javaslatára. Remény van arra, hogy a bizottság egyhangu állásponttal fogja megállapítani azt az eljárást, amelyet a jóvátételi probléma megoldására szükségesnek tart és bár még sok nehézség merül fel, Barthou kijelentése után a hangulat általában optimista.

A jóvátételi bizottság elhatározta, hogy az érdekeltektől kormányoknak hivatalosan átnyújtja a szakértői jelentéseket, Németországot pedig felhívja, hogy készítse elő a szükséges törvényjavaslatokat és rendeleteket, továbbá jelölje ki azokat a személyeket, akik a felállítandó bizottságban Németországot képviselni fogják. Barthou az ülés után kijelentette, hogy a kifejlés elé optimizmussal tekint.

A máramarosi zsidóság válsága

Nyolcvan százaléka a zsidóságnak elvesztette kenyérét. Nő a tömegnyomor. A zsidó földmivelők

(Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, április 18. Az Uj Kelet kiküldött munkatársától.) A zsidóság népi egységében a máramarosi zsidó külön fogalom. Okosságáról, ravaszágáról, ötletességéről anekdotákötetek számolnak be. Amikor a galut zsidó, a maga beteges lebecsülésében élceket faragott, zsidó vicceket, melyek úgy állították be a zsidót, mint akinek egyenes lépése sincsen, a vigécek zsidó vicceinek középpontjába a máramarosi zsidó állott és áll ma is. Pedig a Máramarosban élő zsidó népregeket megérdemlik, hogy lekoptassuk róla a magunk becületét gyalázó viccek hamis színét s megmutassuk, hogy ezek egy intenzív, sok irányú és sok vonatkozásban valóban tragikus népi életet takarnak. Népi életet és még teljesebben zsidó népi életet, amely egységes, teljes és őseréjű. A máramarosi zsidó nép élete más, mint a galiciai, de más az orosz Ansiedlungsrajon zsidó életénél is. Csak egyben tart ezzel közösséget: a borzalmas tömegnyomorral, melynek párja talán alig van máshol.

Az igazi máramarosi

Elhalkul az anekdóta, elfelejti az ember azt a sok máramarosi viccet és megszabadul attól az elítéllettől, mely annyira általános, még a zsidóságon belül is a máramarosi zsidósággal szemben. De megtalálja magát a népet, amelynek létét olyan neveléses volna definiálni: nemzet-e, faj-e, vagy csak vallás... Ezek a problémák ott nincsenek meg és kinevetnék ki vitatni akarná. Hiszen csak ki kell menni az utcára, hogy cáfolatot kapjon az ember. Nem egyes üzletek jiddis felírása a cáfolat, nem az hogy a kávéházban még zsidó „cigány“ játszik — különben elsőrendű művész — s még az sem, hogy az utca nyelvi karaktere: a jiddis, — de az a gazdasági egység, mely a zsidókat szétszórja a gazdasági élet minden rétege között, egyedül az uralkodó gazdanépnek tartva fenn, a közigazgatás intézését. A máramarosi zsidóságnak megvan a maga földmives osztálya, megvan az iparosai, napszámosai, kereskedői, vállalkozói, intellektueljei. És a legnagyobb számban az a rétege, melyet talán más fajtánál: Lumpenproletar, de a zsidóknál: Luftmensch, amiképpen Nordau elnevezte őket.

Kik a Luftmenscek?

A Luftmensch fogalmát itt érzi meg igazán az ember. Az a zsidó hordár, napszámos, aki az utca-sarkokon várja a jószerencsét, s életigénye alig terjed túl egy karaj kenyéren és egy-két hagymán, talán még az a bizonyos Lumpenproletar. De az a réteg, mely állandóan a kávéházban lebzsel, mindent megfog, mindennel próbálkozik, hogy aztán, akár sikerült a tétlenség vállalkozás, akár nem, — új üzlethez kezdjen, ez az improduktív félkereskedő és félszénál: ez a bizonyos Luftmensch, kiknek

száma az utóbbi időben ijesztően meggyarapodott. Ezért azonban nem a zsidóság felelős, hanem a régi galut és az új átalakulás, mely a falu kis szatócsát, behajtotta, bekergette a városba. Voltak, akik likvidálni tudták vagyontukát és meglevő pár ezresütkkel megkezdették az új életet. Lakásuk nem volt, üzletük nem volt, tehát beszuráltak a kávéházakba, adtak, vettek, hol kerestek, hol vesztek, de valahogyan csak megéltek. Ha megéltek — és bizony nagyon nyomoruságosan, — akkor úgy hívták, hogy „konjunktura“, ami azonban nem sokáig tartott. Egyesek elérték vágyukat: egy kis helyiséget, utcára nyíló ajtóval, ezek kimaradtak a kávéházból és rendes üzletemberek, iparosok lettek. Mások azonban kikoptak a konjunkturából, kis tükük elfogyott, megették és most minden gazdasági bázis nélkül tengetik életüket. Ezeknek nyomorusága ma már valóságos tömegnyomor, anélkül, hogy a segítség módját tudná az ember.

Az iparosréteg pusztulása

De a tömegnyomor új réteggel lett teljesebb: az új határok elvették Máramaros életerejét, a legjobb fogyasztórétegeket elkapcsolták. Ezzel a virágzó máramarosi ipari élet szintén teljesen tönkrement és mivel az ipar itt is a produktív zsidóság kezében volt, az új nyomor a zsidó iparosrétegekben szedi napról-napra az áldozatait. A legszomorúbb tünete a mai máramarosi zsidóságnak éppen ez derék, produktív iparoselemnek lassú, de biztos pusztulása. S mert ipar nincs s megélni kell: a Luftmenscek új dolgos réteggel gyarapodnak. De Máramaros gazdasági szegénységét megérzi az a kereskedelem is, mely ma elkecseregett konkurrenciális harcot folytat egymással, hogy meg tudjon élni. Az egyes kirakatokban valósággal verik egymást az árak s így pusztítja egymás gazdasági erejét maga a zsidóság.

Nyolcvan százalék a keresetnélküli

Józan és értő ítélő máramarosi vezető emberek megállapítása szerint a máramarosi zsidóságnak nyolcvan százaléka a legnagyobb nyomorban él, elképzelhetetlen nélkülözések között s hogy még is él és megél: csak hihetetlen igénytelenségével lehet megmagyarázni.

A másik megállapítás is igen érdekes: a máramarosi zsidóságban hihetetlen akarat van a produktív munka iránt. Iparosa megbízható és kitűnő munkát ad és földmivelője igaz, nemes értelemben vett „paraszt“, aki kora reggeltől késő estig dolgozik a földjén és minden szeretete, törődése az a kis darabka föld, melyet megélnak mondhat, melyet művel, amely eltartja. A kávéházi üzletekbe belékénysz erített réteggel szemben ott vannak a máramarosi falvak zsidó parasztjai, akik valóban büszkeségeink lehetnek. Aki a kávéházban csak a koplaló „kalmár“ szellemet tudja, vagy akarja meglátni, az a faluban megtalálja azt a zsidó né-

A „Hercules“-Tápsör páratlan minőségű Czell-Sörgyár Cluj-Kolozsvár

„Recta“ optikai intézet és fényképészeti szaküzlet Timișoara I., Strada Vasile Alexandrii No. 5. Fényképészeknek árengedmény!

pet, melynek eleme: a föld, fegyvere: az eke, kasza, kapa.

Ami a galuté

Az erdélyi zsidóságnak legértékesebb rezer-voárja Máramaros, melynek népi jellegét letagadni, megkoptatni nem lehet. Ezt a népi jelleget a máramarosi falu zsidó parasztja, földművelője adja meg. A népi jellegnek az a másik fajtája, az már a galuté, az már a kényszerítő viszonyoké, melynek tömegnyomora elsősorban a zsidókat sújtja, anélkül, hogy ezért a máramarosi zsidóság lenne felelős. Ime ez az általános gazdasági helyzete a máramarosi zsidóságnak. Miképpen éli ki a maga életét, mik ennek a belső helyzetnek külső megnyilatkozásai: ez már túlhaladja e cikk kereteit, de lapunk legközelebbi számában erre is sort kerítünk.

Több Duna-kikötőt elöntött az ár

Balti, Braila és Calafat a víz alatt. Belgrádban egy éjszaka négyszáz méterrel haladt előre a víz (Bukarest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Duna felső folyásán adad a víz. Passautól egészen Novisádig tegnap a víz hat centiméterrel esett. A Tisza vize ugyancsak apadóban van. Zemmunnál azonban a víz továbbra is dagad, mert a Száva vize most is áradásban van és itt még egyáltalában nem érezni azt, hogy a Duna és a Tisza már apadóban vannak.

Belgrád mélyebben fekvő részeit a víz már elöntötte. Az egyik utca lakói tegnap este még nyugodtan feküdtek ágyukba és senki sem gondolt arra, hogy az árvízveszedelem idáig is elérhet és reggelre arra ébredtek, hogy szobáikban csorog a víz és az ágyak lába már a vízben áll. Egy éjszaka négyszáz méterrel haladt előre a víz ezen a környéken. A legkülönösebb azonban az áradásban, hogy a szomszédos utcák, amelyek pedig közelebb esnek a Szávához, egészen árvízmentesek maradtak. A mérnökök megállapítása szerint a víz valamilyen régi csatornán keresztül a nagy nyomás következtében tört be ebbe az utcába és egész sereg házat elöntött.

Obrenovac és környéke ma éjszaka félelem és rettegésteljes éjszakát élt át. A víz tegnap újabb öt centiméterrel emelkedett. Éjszaka tizenegy óra felé erős szél dühöngött, amely felkorbácsolta a vizet, úgy hogy a hatalmas hullámok ostromolni kezdték a védőgátakat. Éjfélkor a hullámzó víz áttört a gátakat és zuga vonult a falu felé. A lakosok, akik ágyaikban a gátépítési munkától kimerülten aludtak, arra ébredtek fel, hogy a víz betör a szobákba és rövid tíz perc leletével az egész falu víz alatt állott. A víz a házakban elérte az egy méter magasságot. A Száva vize továbbra is emelkedik, újabb katasztrófák várhatók.

A romániai dunai kikötőkben is árvízveszedelem fenyeget. Balti, Braila és Calafat kikötőit már elöntötte a víz.

Husvétii evőeszközök

a legújanyosabb árban kaphatók

KUN MÁTYÁS FIA

üzletében
CLUJ-KOLOZSVÁR, CAL. VICTORIEI 2.

Önálló kiszolgáló segédet alkalmaz

DEUTSCH POSZTÓÁRUHÁZ
ORADEA-MARE

Bethlen parlamenti beszédében bejelentette az internálótáborok feloszlását

A magyar miniszterelnök a leszerelésért. Az emigráció részleges likvidálása

(Budapest, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bethlen István gróf miniszterelnök tegnap nemzeti gyűlési beszéde kiterjedt a közölteken kívül az Ausztriával való viszonyra, a külföldi ellenőrzésre, a hadseregre, az internálótábor és az emigráció kérdésére. Beszéde folyamán az osztrák és a magyar helyzetet hasonlítta össze a miniszterelnök. Majd az Anschluss kérdéséről beszélt. Arra válaszolva, hogy sok képviselő a felhatalmazásában diktatúrát lát, ezeket jegyzi meg:

— Nem láttam még olyan diktatort, akit a parlament bármikor leszavazhat és elkergethet, hiszen ennek a parlamentnek meg van a joga, hogy minden második napon felelősségre vonjon engem!

A külföldi ellenőrzésre vonatkozólag elmondja Bethlen, hogy a magyar kölcsonnt nem garantálják más államok úgy, mint Ausztriát. És Magyarországon a kölcsonadók részéről bizalmi férfiak gyakorolják az ellenőrzést. Ennek a gyakorlásnak főcélja nem a reparáció biztosítása. Ez az ellenőrzés nem avatkozik bele Magyarország belügyeibe, mert a népszövetségnek olyan erkölcsi érdeke, mint amilyen anyagi szükségesség Magyarország számára a rekonstrukció.

Véd a kontroll

A kontroll nem hogy bele avatkozik, de inkább megvéd bennünket a reparációra jogosultaknak esetleges túlkövetelése ellen.

A katonai kérdésekre vonatkozólag azt mondja Bethlen miniszterelnök, hogy a katonai ellenőrzés még nem szűnt meg teljesen, jöllehet jogosultsága már régen nincsen.

— Ebben a tekintetben minden követeléssel szemben, amely Trianonnal össze nem egyeztető, a non possumus álláspontjára helyezkedem és soha sem leszek hajlandó Trianonon tulmenő követeléseket honorálni. Ruppert képviselő felszólalásában azt kérte, hogy a katonaságunkból negyvenezer embert bocsássunk el. De ezt már csak azért sem tehetjük meg, mert Magyarország hadseregének egész létszáma mindössze harmincezer. Különben az ilyen nemű felszólalások rendkívül károsak, mert a külföld még azt hiszi, hogy a trianoni megállapításnál nagyobb hadseregünk van. Azt felelem Ruppertnek, hogy amíg a lefegyverzést nem viszik keresztül mindenütt Európában, addig egy katonát sem bocsátok el, mert ezzel elveszteném kezemből az egyetlen leszerelést követelő argumentumot.

Feloszlatták az internálótáborokat

Ezek után azt fejtegeti Bethlen, hogy a rekonstrukciós terv sikere a munkásosztály legnagyobb érdeke. Tagadja, mintha Magyarországon nem volna gyülekezési jog, hiszen a szociáldemokratáknak naponta nyolc-tíz gyűlésük van Budapesten, amelyekkel hatalmas agitációt fejtenek ki. Figyelmezteti a polgári pártokat, hogy fogjanak össze és védjék meg világfelfogásukat a szociáldemokratákkal szemben. Kijelenti, hogy célja az internálótáborokat a lehető leggyorsabban feloszlattani és éppen ezért kéri a büntetőjogi reform gyors letárgyalását. Az emigrációra nézve a következőket mondja:

— Az emigrációval szemben a helyzetem nehéz, mert az emigráció még mai is propagandát folytat Magyarországon ellen. Egyes semleges viselkedésű embereket hazabocsátottunk, de az emigráció teljes likvidálásától még távol állunk. Ez az állam belső rendjének eminens politikai kérdése. És inkább viselem az emigráció be nem engedése miatt a kormányzási nehézségeket, mint visszatérésükkel, a velük együtt visszatérő kétségtelen rossz szándékokat és rendbontó hajlandóságokat. A választójogra vonatkozólag azt mondja Bethlen:

A választójog

— A külfölddel elhítenni, hogy Magyarországon restrignált választójog van, éppen olyan aljas propaganda, mint a többi. Hogy a választójog nem titkos, ezt annakidején Vázsonyi is helyeselte, —

pedig őt igazán nem lehet reakcionáriusnak nevezni mint ahogyan a mostani kormányt nevezik. A fejlődés Európáig az általános, titkos választójog felé visz és kétségtelenül Magyarországra is el fog jutni. De különben is jogunk van magunknak csinálni választójogot! Ebbe a külföldnek, még az angoloknak sincs semmi beleszólása.

Beszédét a következő szavakkal végzi be: — Kérem a nemzetgyűlést, tegye lehetővé, hogy a javaslatok mielőbb törvényerőre emelkedjenek.

A beszéd után az egész kormánypart feláll és percekig tapsol.

A miniszterelnök beszédéhez zárzó jogán Ruppert Rezső, Nagy Vince, Baross János, Zsirkay János, Kabók, Lendvai, Eckhardt, Horváth Zoltán, Farkas István és Ulatin Ferenc szólanak hozzá.

Budapest, április 18. Tolna, Somogy megye, Hódmezővásárhely és Debrecen törvényhatósági közgyűlései bizalmukat fejezték ki a miniszterelnöknek politikája és szánálási programja iránt.

A bolgár diákok tömeggyilkossággal vádolják a bolgár kormányt

Prága, április 18. A „Venkov“ jelenti, hogy a Prágában tartózkodó bolgár diákok memorandumot terjesztettek a nemzetközi diákkongresszus elé, amelyben azzal vádolják a bolgár kormányt, hogy hatalomralépése óta 1500 embert kivégeztett, a sajtó- és személyiszabadságát elkobozta, a közigazgatási hatóságokat megszüntette és helyükbe speciális bizottságokat ültetett, a munkás- és parasztszervezeteket feloszlatta és vagyonukat elkobozta. A bolgár diákok kéri a nemzetközi diákszövetség támogatását a Tzankof kormánnyal szemben.

Megalakult az új dán kormány

Koppenhága, április 18. Az új miniszterelnök Stauning szociáldemokrata lett. Az új kormány a hadsereg létszámának fokozatos leszállítását és a teljes leszerelést vette programjába.

— Okirathamisító könyvkötőseged. A kolozsvári ügyészséghez feljelentés érkezett Tatar Zoltán könyvkötőseged ellen, aki a „Banca Forestiera“ részvényeit hamisította. A feljelentés alapján Tatar Zoltánt letartóztatták, aki vallomásaiban elmondta, hogy az okirathamisítást csak egy esetben követte el. Egy alkalommal ugyanis Román Vasile dohánygyári tisztviselőt pénzt kért kölcsön és ellenértékül átadott egy „Banca Forestiera“ kibocsátású részvényt, melyen az aláírást és a számozást hamisította. A bank nyomtatványához úgy jutott a könyvkötőseged, hogy az „Ardealul“ nyomdában, ahol dolgozott, a makulaturapapír között talált néhány darab üres részvénynyomtatványt. Pénzre volt szüksége és így jutott eszébe az akirathamisítás. Román Vasile írtékesíteni akarta a részvényeket és mikor a bankban jelentkezett az értékéért, felismerték a hamisítást. Tatar Zoltánt az ügyészség őrizetbe vette.

Aranyosgyéresi Agyagipar R-t. Turda-Torda

Telefon: 107. Telefon: 107.

Ajánlja elismert legjobb minőségű, földgázzal égetett, hornyolt, hód farku és gerinc cserepeit, ugyint német normálméretű falitéglaít, valamint alagsóveit.

HA FINOM CUKORKÁT AKAR, KÉRJEN „MELISSA“-T!
Cluj telefon 6-48 és 6-65 (Lloyd 2243) Cluj, telefon 6-48 és 6-6

Morokuthi Sapiákat szállit Grossmann Jenő Nagyvárad
Baross-u. 10. szám. Sürgőnycim: Grossmasin. — Telefonszám 286

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Felolvasó szerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.
Előfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

A Danilescu-ügy újabb hullámai

Hatmillió került meg a négymillióból

(Cluj-Kolozsvár, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Danilescu-ügy nyomozásának számai a környékbeli falvakra vezettek át. A nyomozás kolozsvári része tegnap teljesen befejeződött és Gritta prefektus ma már a környékbeli falvakban folytatja teljes eréllyel a vizsgálatot.

Ez a vizsgálat meglepő eredménnyel járt már eddig is, mert nemcsak az eltűnt négymillió, hanem ezen felül még újabb kétmillió lej is előkerült.

Másfélmilliót találtak Danilescu nővérénél

Gritta Ovidiu rendőrprefektus tegnap autón kiutazott Costeu községbe, Danilescu szülőfalujába, ahol kihallgatta Danilescu nővérét, aki előbb semmiről sem akart tudni, de később a kereszt-kérdések sulya alatt megtört és bevallotta, hogy Danilescu két kötet bankjegyet adott át neki az az utasítással, hogy jól rejtse el és senkinek se tegyen róla említést. A két köteg pénzt, amelyben másfélmillió lej volt, Gritta prefektus azonnal lefoglalta. Ez a másfélmillió lej már felül van az elsikkasztott négymillió lejen, ezenkívül még félmillió lej értékű értékpapír van a rendőrség birtokában, úgy hogy a lefoglalt értékek nemcsak hogy fedezik az állam kárát, de kétmillió lejjel meg is haladják azt.

Korábbi üzelmekből származik a többlet

A rendőrségnek a többletről az a véleménye, hogy ez az összeg Danilescu korábbi üzelméből származik. Tudvalevő ugyanis, hogy Danilescut évekként elzárta már több ízben ítéletesítették fel különböző szabálytalanságokért és egy ízben eljárás is indítottak ellene megvesztegetés miatt. Eddig azonban még egy esetben sem sikerült kézfoghatóan bebonyolítani bűnösségét és így mindannyiszor nemcsak hogy megmenekült az igazságszolgáltatás keze alól, de a közhivatali minőségében egyre magasabb állásba jutott. A mostani ügyvel kapcsolatosan újra vizsgálat tárgyává tesszik Danilescu összes ügyeit, úgy hogy a vizsgálat előreláthatólag hosszabb időt fog igénybe venni.

A közvetítők szerepe

Az ügyben adósokként szerepelt összes kereskedők ügye mára már minden kétséget kizárólag tisztázódott. Kerekedők közül egyetlen egynek sem volt fogalma arról, hogy a kölcsönvett összeg az állam kasszájából ered. A vizsgálat jelei egyébként arra mutatnak, hogy az ügyben szereplő dr. Lusztig Jenőnek és Havas Lázárnak sem volt tudomása arról, hogy nem Danilescu magánvagyonát kezelik. Különösen áll ez Havas Lázár, aki mintegy kétszáz ezer lejt helyezett ki kölcsönre, valószínűleg teljesen jóhiszeműleg, hiszen Danilescunak mintegy kétszáz hold földje volt. A másik közvetítő, Lusztig Jenő dr. összesen hatszáz ezer lejt helyezett ki, erről az összegről sem tudhatta biztosan, hogy nem magánvagyonát képezi-e Danilescunak, mert a főpénztáros nyilván korábbi üzelmének segítségével meglehetősen vagyonra tett szert.

A két közvetítő kihallgatását egyébként tovább is folytatják.

— Az Uj Kelet legközelebbi száma pészach két első ünnepnapja és a nyomdászemléket azt követő hétfői munkaszüneti napja miatt szerdán reggel a rendes időben jelenik meg.

— Franciaország elismeri a görög köztársaságot. Fárisból jelentik: A francia kormány elhatározta, hogy azonnal elismeri a görög köztársaságot, mihelyt azt hivatalosan notifikálják.

Defenzív jellegű lesz a román-francia szerződés

Befejezés előtt Duca és Poincaré tárgyalásai. Egy francia lap kritikája Trockij beszédéről. Litvinov támadása a szomszédállamok ellen

London, április 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lapok párisi értesülése szerint a francia-román szerződés küszöbön van. Poincaré és Duca közötti tárgyalások befejezés előtt állnak. A szerződés a francia-cesh szerződéshez lesz hasonló, de

kizárólag defenzív jellegű.

Franciaország a szerződésnek nem óhajt Oroszország ellen irányuló ellenséges jelleget adni, az a kívánása vele, hogy a beszarábiai kérdésben megegyezés jöjjön létre.

Páris, ápr. 18. Az „Eclair” Trockijnak Tiflisben tartott beszédével foglalkozva megállapítja, hogy az orosz népbiztosnak az a kijelentése, hogy

— Sikasztások a vasuti pénztárakban
A kolozsvári üzletvezetőség területén alig néhány napja kezdődött meg a szokásos pénztárrovancsolás és máris több sikasztásnak jöttek a nyomára. A szatmármezei Mikola állomáson a rovacsoló bizottság V. Paul állomásfőnök pénztárában ötvennégyezer lej hiányt fedezett fel. Az akták és iratok felülvizsgálatánál megállapították, hogy az állomásfőnök a hiányzó összeget elsikkasztotta. V. Paul hajlandónak mutatkozott a hiányzó összeg megtérítésére, de a bizottság tagjai a hűtlen főnököt őrizetbe vették és jelentést küldtek a kolozsvári üzletvezetőséghez. — A tegnapi napon Targu-Muresen tartottak pénztárvizsgálatot. A vizsgálat alkalmával kiderült, hogy az árupénztárból Lukácsy János pénztárnok hatvanhatezerhatszáz lejt sikkasztott el. A vizsgálat adatai szerint megállapították, hogy Lukácsy az elsikkasztott pénzt magas kamatra kiadta egy targu-muresi mészárosnak. Mindkét esetről jelentést tettek a kolozsvári üzletvezetőségnek, amelynek dr. Hosszu üzletvezető a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el.

— Ujra kitört a budapesti nyomdászsztrájk.
Budapestről jelentik: A budapesti hírlapszedők csütörtökön délből a bérmegállapítás miatt ismét sztrájkba léptek. A sztrájkolók a jelenleg megállapított bérösszeget felül jóval nagyobb bért követelnek. A budapesti lapok csütörtök délelőttől kezdve „A Nép” kivételével nem jelentek meg, ellenben megegyeznek abban, hogy péntek reggeltől csak a „Szózat” és a „Népszava” jelenik meg, esetleg még a „Reggeli Hírek” vagy a „Magyar Sajtó”. A nyomdászsztrájk ügyében a kormány intervenciál a munkaadók és munkások között folytatandó tárgyalásoknál. Péntek reggelre a budapesti lapok semmiesetre sem jelennek meg, esetleg csak napközben.

— Eljegyzés. Waldberg Flórát eljegyezte Herskovits Marci Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)

— Farkasveszedelem Oroszországban.
Moszkvából érkezett jelentések szerint egész Oroszország területén a háború óta annyira elszaporodtak a ragadozók, de különösen a farkasok, hogy a falusi lakosságot állandó rettegetésben tartja a fenevadak kiirthatatlan serege. A farkasok még a katonai őrzőerőket is megtámadták. A farkasveszedelem 1923-ban Vjatka északoroszországi kormányzószágban hihetetlen károkat okozott. Ebben az évben 222 ló, 380 szamar, 300 tehén, 800 borjú, 200 juh, 180 sertés és több mint 7000 háziszarvaszt pusztítottak el a farkasok.

— Hangverseny. A Koldr-kvartett f. hó 24-én, csütörtökön este tartja hangversenyét a katolikus gimnázium dísztermében a következő műsossal: 1. Mendelsohn: E moll kvartett. 2. Strauss R.: Zongorakvartett C moll. 3. F. Schubert: Kvartetto II. Jegyek Lepage nál.

* Désen női kosztüm és kabát, férfi öltöny, angol szövetkülönlegességek, marocaine, selymek, mosóselymek, delaine, grenadinok, zephirek, női fehérneműk, vásznak legelőbb gyárak produktumai kaphatók Birónál.

Oroszország nem engedi át Beszarábiát Romániának, de nem indít háborút, hacsak Románia azt nem provokálja, teljesen illogikus, mert Romániának nem érdeke háborút indítani egy tartomány megőrzéséért, amely egyesült vele és amelyre vonatkozólag Franciaország és Anglia elismerték szuverenitását.

Stockholm, április 18. Litvinov a moszkvai sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a szovjetkormány a londoni angol-orosz értekezleten felveti a beszarábiai kérdést.

A szovjetkormány az Oroszországgal határos államoknak Romániával való szövetségét a jövőszony fenntartásával egyeztethetőnek nem tartja.

— Leugrott a harmadik emeletről egy olasz történetíró.
Rómából jelentik: Momigliano, kiváló egyetemi tanár és történetíró, szerdán reggel harmadik emeleten levő lakása ablakából levetette magát a kövekre és szörnyet halt. Momigliano hosszabb idő óta egy népies folyóiratnak volt az igazgatója, modernista-irányzata miatt ki volt közösítve az egyház kebeléből.

— Bevonják a billió bankjegyeket Németországban.
Berlinből jelentik: A Reichsbank közlése szerint az 1923 november 1-én és november 7-én kiadott öt- és tízbillió márkáról szóló bankjegyeket, ugyiszintén az 1923 október 26-án kiadott százbillió márkás bankjegyeket 1924 április 20-tól kezdve kivonják a forgalomból.

* Értesítés! Értesitem az utazóközönséget, hogy Zilahon a „Central” szálloda és éttermet április 15-től átvettem, azt a mai kornak megfelelően újonnan felszereltem, amely fekvésénél fogva különösen az utazó urak részére nagyon kényelmes. Friedmann Miksa és Társa.

— Perselyűritési akció pészachkor.
A K. K. L. Erdélyrészi Főirodája felhívja az összes bizalmi embereit, az Avivák és Barissziák megbízottait, hogy a pészachi feltűnések alatt helyezék el a meglévő új perselyeket és végezzék el a rendszeres perselyűritést. Minden zsidó kötelessége, hogy támogassa a Nemzeti Alap munkáját. Minden persely e munka pionirja.

— Ligeti József halála.
Sulyos csapás érte dr. Ligeti Ernő irót, a Keleti Újság belső munkatársát. Édesatyja, Ligeti József, a kolozsvári társadalom régi ismert alakja, hosszabb betegeskedés után Budapesten elhunyt. Az elhunytban Ligeti Oszkár dr. kolozsvári orvos is édesatyját gyászolja.

— A parlament munkája.
Bukarestből jelentik: Az igazságügyminiszter hűsvét után a parlament elé terjeszti a bíróság reorganizálásáról szóló törvényjavaslatot.

— Miniszterek és udvari tanácsosok tüntetni akartak Bécs utcáin.
Bécsből jelentik: Bécsben ma szenzációs tüntetésnek kellett volna lezajlania. Az összes minisztériumok hivatalnokai, osztályfőnökei, valamennyi udvari tanácsos zárt menetben akart a kancellár elé vonulni, hogy tájékoztassák őt a minisztérium hivatalnokai karának követeléseiről. A terv szerint a tüntetmenetben egyes miniszterek is részt vettek volna. Az utolsó pillanatban azonban megváltoztatták ezt a tervet és beérték azzal, hogy delegációt menesztettek a kancellár elé. A delegáció tárgyalásának eredménye ezideig ismeretlen.

* A fejfájás, szédülés, mellszorulás, szivdobogás, étvágytalanság, gyomornyomás, teher nyelv, rossz szájíz oly eseteiben, melyek dugulástól származnak, a „Koprol” egy pasztillája kitisztítja az emésztés utjait és elhárítja a vértöndulást. Kapható minden gyógyszerárban.

* Alabástromfehér arcod, kezéd bőre, Ha Kaiser-Boraxot keversz a fürdőbe.

EGÉSZ LAKBERENDEZÉSEKET, RÉGISÉGEKET ÉS ZONGORÁKAT, ÉKSZEREKET VESZEK, ELADOK

★ STERNBERG J. ★

ORADEA-MARE
PIAȚA UNIRII

Szőrmefestés és
gyapjufestés

TAVASZI RUHÁKAT A LEGSZÉBBEN TISZTIT
"KRISTÁLY" GŐZMOSÓGYÁR CLUJ
Telefon 500

Gyapju és gyapju-
fonalfestés

KÖZGAZDASÁG

A mai valutapiac

Távírózavar miatt a tőzsdei zárlatok nem érkeztek meg. A kolozsvári piacon már teljesen husvét hangulat volt, az árfolyamok változatlanok.

Szeszesitalok új vasúti díjszabása. A CFR. vezérigazgatósága hatályon kívül helyezte a helyi díjszabásnak borra, szeszre, cukkára és pálinkára vonatkozó díjtételét, amely szerint a vagon tonnataralma szerint történt a díjszabás, — s az árklasszifikáció alapján az első vagy a második osztály szerint történt a fuvardíj elszámolása.

Bulgária nem vált be lejre szóló csekket. A bolgár nemzeti bank utasította fiókjait, hogy lej, dinár vagy drachmára szóló csekket ne váltsanak többé be.

A textilárak új vámja. Hirt adtunk már arról, hogy a legfőbb vámbizottság tegnap megtartott ülésén a textilárak vámját 20% ad valorem állapította meg. Az ad valorem értéket a termelési költségek alapján állapítják meg. Ez a huszszázalékos vám a mai tétel három szorosát jelenti. Az új vám csak azokra a cikkekre vonatkozik, melyek a vámtörvény 88—128 pontjaiban szerepelnek nem pedig azokra a finomabb fonalakra, melyeket belföldön is előállítanak. A legfőbb vámbizottság tovább folytatja munkáját s most a gyapjúárak vámjának megállapítására kerül a sor, utána a fémárak, üvegárak és amettermékek vámját állapítják meg.

Az „Asistenta sociala” bélyegilleték felemelése a CFR-nél. A CFR. vezérigazgatósága elrendelte, hogy az „Asistenta sociala” segélybélyegyet kétszeres kiadásban kell a jövőben használni. Így az I. oszt. engedélyek után 10 helyett 20, a II. osztályban 5 lej helyett 10 lej kell leróni.

A román kormány Hollandiában vásárol dohányt. A pénzügyminiszterium Amszterdamba kiküldött bizottság három millió kg. holland dohányt vásárolt 35 lejes egységárban.

Zsák ~ Ponyva

Vétel! Eladás
Kőfőcsanakintézet, javítóműhely
Albala Izsó Timișoara
II. Piața Traian 2. szám. Sürgőnycim: Albala Timișoara-Fabrica
Interurbán telefon 60

VÁSÁROLJON A TERMELŐNÉL!

GYAPJUIPAR R.-T.
SAJÁT GYÁRTMÁNYU GYAPJUSZÖVETEK.

EREDETI GYÁRI ÁRAK!

CLUJ, CALEA VICTORIEI 24.

Szörméit
molykár
ellen meg-
védjük!

Értesítés!

Páris, Bécs, Berlin és lipcsei bevásárlási utunkról hazaérteztünk s módunkban van a legutolsó tavaszi divat újdonságaival tisztelt vevőink rendelkezésére állani.

Iosif Izrael & Co.

blánar — szücs Cluj-Kolozsvár, Calea Victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2. sz. alatt

Raktárról szállítható ki:

1 db 40—50 HP Marschl félstabil gözgépj,	1 db 1500 m/m csucstávolságu nehéz egyen-
1 db 25 HP Máv. lokomobil,	gető esztergapad,
1 db 35—40 HP turautó Standart-gyártm.,	1 db kombinált Ganz hengerek 3/8,
1 db 3 HP benzinnmotor,	Radial-szíták, felvonók, komplett olajgyári
1 db 13 m ² fűtőfelületű állókazán,	berendezés,
1 db álló marógép,	kisvasúti apróanyag.

Hoffmann Sándor okl. gépészmérnök gépműhelye
Cluj, Székely-utca 2. Telefonszám 9—19

NE FÉLJEN!

Nem sir a gyermeke, ha Hüfer-gyermekhintőporral és Hüfer-gyermekkrémmel ápolja

Végre rövidesen Cluj városában is **kapható** lesz a kiváló minőségű

Dreher-Haggenmacher-Sör!

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szombat: Denevér. Operette-repriz új szereposztással. Première-bérlet.
Vasárnap d. e. 11 órakor: Uferini. Mérsékelt árakkal.

MOZGÓK MŰSORA

Szombat, április 19.

Select-Mozgó: „Vanina” Monumentális történelmi dráma 5 felvonásban a Monna Vanina és Borgia Lukrécia sorozatából. Három világnév: Asta Nielsen, Paul Wegener és Bernhard Götzge. A műsor keretében Chaplin briliáns kétfelvonásos vigjátéka „Chaplin mint ágróf.”

Uránia-Mozgó: „Maciste és az 51. számú fogoly.” Szenzációs kalanddráma 6 felvonásban. Főszerepben a kitűnő Maciste. Nagyon érdekes és élvezetes film, pompás mesészövés.

Apollo-Mozgó: Harry Piel! A fejnélküli lovas III. rész. (A halál csapdája.) A legnagyobb Harry Piel-film 3 részben és 28 felvonásban. A filmkirálynak legvakmerőbb és utólrhetetlen mutatványai. Óriási szenzáció! Filmünnep az Apollo közönsége számára.

„DIANA” sósorszesz
az egyedüli megbízható háziszser

COLOR

Festék- és anyagáru-kereskedés

Cluj, Piața Mihai Viteazul 1.
(volt Széchenyi-tér)

Hírneves német vegyszeti gyárak termékei:
Föld és vegyifestékek, laccok, esetek, továbbá
Zinkweiss, Firneiss a legjobb minőségben,
valamint kémiai, egészségügyi és háztartási
cikkek állandóan raktáron.

ANTON ROSENZWEIG

LIBRARIE / BUCHHANDLUNG

CLUJ, P. MIHAI VITEAZUL 37—38
(v. Széchenyi-tér). Alapított 1890 (saját ház)

ספרים האנגלונג

DETAIL / ANGRO

Mindenemű héber ima- és tankönyvek, valamint mindenféle rituális cikkek nagykereskedése, ugyancsak gyapju és selyem nagy és gyermektableszek gyári lerakata. — Hitoktatók, rabbik és viszonteladónak nagy árkedvezmény mellett azonnal pontosan postán szállít. Meg nem felelő árúért a pénzt visszaküldöm.

של פסה

Legelősb
beszerzési
forrás

Porcellán és fayancetányérok.
Étkező és kávékészletek. —
Mindenféle poháraru, demjono-
k. Üvegezés és képkéretkezés

Engros
Endetail

Ausländer Rudolfnál

Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand 37. sz. alatt
az Uránia-palota mellett.

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. C. Iosif

volt
Szép-
utca

Használjunk kizárólag

PLANTOL

legjobb növényzslirt, mert ez
tisztá, egészséges és klados!

כשר של פסה
áru

Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi
főrabbi felügyelete alatt készül, szigorúan
ortodox rituális előírás szerint.

Képviselet: HIENZ VILMOS Cluj

OLVASÓINKHOZ!

Ujszerű és érdekes hirdetési melléklettel kedveskedünk a pészachi ünnepek alkalmával, olyan hirdetéseket adunk, amelyek közvetlenebbül és levetve a sablón kereteit, szólnak azokhoz, akik vásárolni akarnak. Nem hirdetési oldalak ezek, rendes lapunknak ötletes paródiája amelynek célja, hogy a hasznosság mellett szórakoztató olvasmányt is nyújtson. Nem akarunk ezzel a tréfával a hirdetések komolyságából levonni semmit, csak élvezetes formában próbáljuk feltálatni azokat a hirdetéseket, amelyek eddig a lapok utolsó oldalaira szorultak. Reméljük, hogy ez az ujítás megérdemelt sikert arat és úgy olvasóink, mint hirdetőink meglesznek elégedve velünk.

Változik a világ.

Soha a világ közgazdasága és gazdaság-politikája olyan változásoknak nem volt kitéve, mint az utóbbi esztendőben. Ezek a változások rányomták bélyegüket az egész gazdasági életre. Akárhova nézünk sehohol sem látjuk a régi mult maradványát, mindenütt új emberek, új eszmék és új áramlatok törtek maguknak utat az avult és levitezett világ köszikláján keresztül.

Ezelőtt is itt az emberek, most is iznak. Másfél évvel ezelőt még a Zvack és a Hobé likörök nevétől volt viszhangos a világ, ezeket a liköröket szervirozták magánházakban, klubokban, bárókban és cukrászdákban, egyaránt. Sok forradalmat éltünk át és így megéltük a likörök forradalmát is, mert a régi egyeduralmokat és szuveréneket legyőzte, tulszárnyalta a Bogsza.

A Bogsza gyártása nem régi keletű, az ókorban a rómaiak és a görögök még nem ismerték, azonban egyes szem és fültanuk állítása szerint az Olympus istenei, ha az ambrosziával és nektárral meg voltak elégedve, azt kérdezték Merkurtól az istenek futárjától:

— Mond pajtás, nem Bogsza gyártmányok ezek az italok?

Nincs az a politikai jelentőségű esemény amely felvehetné a versenyt fontosság tekintetében a fontosság tekintetében a Bogszagyár megalapításával. A legmodernebb és legtekélyesebb eszközök segítségével, a legújabb francia rafinnament segítségével készítik ezeket a pompás italokat, amelyek rövid idő alatt kiszorították a piacról minden konkurenciát. Hiába is próbálkoznánk a régi gyárak, régi liköröknek importálásával, a Bogszát legyőzni teljesen lehetetlen.

Olvasóink nevében már eleve felemeljük tiitakozó szavunkat az ellen, hogy a piacon idegen országból importált likörökkel, cukros vízzel küzdjenek a Bogsza egyeduralma ellen azok, akiknek érdekük, hogy a szuverénitás ellen küzdjenek. Ebben a kérdésben nagyon radikálisak vagyunk, parlamenti akciót követelünk, küldjön ki a kamara és a szenátus, a kormány egy tagjának elnöklete alatt bizottságot, amelynek feladata legyen, hogy ezt a hatalmas horderejű, közgazdasági és gazdaságpolitikai kérdést a lehető legtrövidebb idő alatt és a leglelküismeretesebben tanulmányozza. Legyen felelős ez a bizottság minden cselekedetért, mert hiszen Románia likörtermeléséről van szó, hallgassa ki az összes kávésokat, akik mind egybehangzóan fogják állítani: Uriember csak Bogsza-likört iszik. Az antialkoholisták pedig azokat az elsőrendű alkoholistákat, amelyekkel a Bogsza-gyár egyedül áll a piacon. Terjesszék be jelentésüket a törvényhozás mindkét háza elé, szavazzon a kamara és a szenátus, vesse fel a bizalmi kérdést és hisszük, hogy az igazság diadalmaskodik a korrupció felett, hogy azok az urak, akik az ország érdekében dolgoznak, tudják mi a kötelességük és egyhanguan, közfelkiáltással és nagy lelkesedéssel fogják kimondani, hogy: Legjobb a Bogsza likör, a Bogsza rum, a Bogsza málna-citrom- és meggyszörp!

Mi addig nem maradunk tétlenek, megszervezzük az ország közvéleményét, megalakítjuk a Bogsza-pártot és nagy erővel készülünk a következő választásra. Nem kételkedünk abban, hogy az államnak minden kötelességtudó polgára, akit nem terrorizáltak le elvünk ellenségei, nyíltan leszögeznek majd álláspontjukat és kijelentik, hogy ha választani kell és választani lehet, minden körülmények között, kizárólagosan, befolyástól mentesen, egyedül csak a Bogszát választják.

Sztrájkolnak a magyar szobafestők

Nincs kilátás a sztrájk letörésére. Vass József miniszter nyilatkozott a Házban.

Budapestről jelentik: A nyomdászok sztrájkja már véget ért de a mozgalmak mégis kibővültek. A tegnapi nap folyamán a szobafestők léptek sztrájkba. Mint vezetőjük Kence Péter kijelentette, nem bérjavítást akarnak a munkások csak azt követelik, hogy a munkaadók *Rados és Társa* üzletében (Cluj, str. Regele Ferdinand 21.) szerezzék be festékanyagjukat.

Vass József népjóléti miniszter a Házban napirend előtt foglalkozott az ügygel és kijelentette, hogy tárgyalásokat kezd Rados és Társával, hogy a magyar szobafestőipart az általuk árusított elsőrendű festékekkel ellássák. A bejelentést a nemzetgyűlés tagjai megnyugvással vették tudomásul. A szociálisták vezérük iránti szimpátiából kijelentették, hogy csak *Marx* lakkot engednek behozni az országba.

Visszaverték a molyok általános offenzíváját

Támadásra készültek a kolozsvári szörmék ellen. — Nagy izgalom a molycsapato: között. Éhínség tört ki Molyországban

(Molyvár, ápr. 18. Saját tudósítónktól). A molyok mint minden nyáron az idén is általános offenzívára készülődtek Kolozsvár elegáns hölgyeinek bundái ellen. Hatalmas csapatokat mozgósítottak, kiélesítették a rágószerveket és elhatározták, hogy amint a meleg idők bekövetkeznek megindítják hadjárataikat. Mindenesetre, és ez óvatosságukat jellemzi, máris kémeikkel árasztották el a várost, akik azonban szomorú felfedezésekkel tértek haza.

A kiküldött kéme megállapították, hogy Kolozsvár bundáit megtámadni lehetetlen, mert

minden óvatos hölgy

Déry Lajos szücszhöz (Strada Memorandului 3. sz.) adta bundáját megóvás végett.

A kéme megpróbálkozott azzal is, hogy a Dérynél őrzött bundákhoz férközzenek, ez a kísérlet azonban balul tőtt ki.

Molyországban irtozatos pánikkal fogadták a hírt, az utra készen álló csapatokat leszerelték és mint hírlik az ország egyes részein éhínség tört ki. A kormány lemondása minden percben várható.

A kolozsvári moziparlament husvéti ülése

Irtozatos vihar a husvéti műsor körül Hajnal felé sikerült létrehozni a megegyezést

(Cluj—Kolozsvár, április 20). Az ülést éjjel 12 órakor nyitja meg *Manduláné*, az Uránia házelnöke, suffragett és főjegyszédő.

A bársonyszékekben a következő hatalmasságok foglalnak helyet: *D. Pariser*, selectminiszter, kinofachmann és kukszakáll. *Kunossy Ernő* urániaminiszter, nyugalmazott histrió. *Bekéné*, apollominiszter, volt színész. *Polgár*, jegyminiszter, volt színész. *Kápolnayné*, kasszaminiszter, *Nagyné*, zeneminiszter, volt színésznő. *Szikszai*, *Tóth*, gépminiszterek. *Misi*, rollnizóművész. *Gavrila*, mindenminiszter és még számos potentát.

(A karzaton potyajegysek szoronganak, kiknek tapsolnoki kell a selectminiszter és urániaminiszter veszekedéséhez. A zongoránál Nagy karmesterné ül és érzéki valcerrel kíséri a koncertet. A sajtó képviselőiben Jég Vóska, a Kétfőbűn szerkesztője hatalmas ceruzával. A termet Kunossy bácsi urániaminiszter hatalmas perolinfecskendője illatosítja.)

Manduláné házelnök (villanycsenget): „A mozit, akarom mondani, az ülést megnyitom...”

Egy potyajegysek (dalolva): „Mert a Berta nagy liba, Átalment a moziba... Jónapot, Mandulanéni!”

Manduláné: „Kuss, mert finom leszek!”
D. Pariser selectminiszter (melleleg mondva, minden nyelven beszél, csak az országban használtakon nem). „Visoky Sabore! Löblicher Kinoreichstag! Signori si signorine! Cavaleros et signoras! Domnilor! Urájm es elgyejm!... Javas, javas!”

Kunossy urániaminiszter: „Hát kérem, én ezt nem tudom megérteni!”

Pariser: „Ce? Ce zice? Porco di Bacco!...”

Polgár jegyminiszter: „Mi lesz a fizetés-emeléssel?”

Pariser: „Á! Vízet, vizet!... (Int Gavrila mindenminiszternek, ki egy pohár hideg

vizet önt a felszólalóba. A boldogtalant számosan fizetésemelés nélkül üdvözlik.)

Pariser: „Mesdames et messieurs!”

Az előbbi potyajegysek: „Ne rabi zahoda!”

Szikszai gépminiszter: (Villanyos kupánütéssel elhallgattatja.)

Pariser: „Az megvan egy igaz, a legjobb mozi a Select...”

Manduláné (Uránia): „Szépen!”

Misi: Mandula néni, fogja be a száját.

(Az Urániabeli potyajegysek élénk tiltakozásba törnek ki, mialatt Kunossy bácsi a perolinfecskendővel lelkesíti őket.)

Pariser: „Az Uránia, az megvan egy sifli!...”

Bekéné (minden zajt tulsivítóan): „Hát az Apolló, az kutya?...”

Pariser: „A hápoló, az megvan egy smarrn!”

Bekéné (süvöltve): „Ezt nem tűrjük! Meg kell verni! Le vele!...”

Pariser: „Levele? Ide vele a levele!...”

Bekéné: „Persze! Szerelmes levél kéne neki! Egy frászt! Hallatlan! Mi fizetésemelést várunk, neki meg szerelmeslevél kéne! A kirjelejszumát, előre asszonyok!...”

(Iszonyu kavardás támad, elképzelhető, hogy milyen, amikor egy bölcs megállapítása szerint két asszony együtt is már éghaborut jelent. Parisert a mentők bekötözik, mialatt a karmesterné pajkos mazurkát ver ki a zongorából.)

Manduláné elnök: „Mután ezt a fontos ügyet elintéztük, térjünk rá a napirendre! Hogy is állunk azzal a husvéti műsorral?”

(Szünni nem akaró vihar.)

Pariser (fülig bepólyálva, törökül): „Javas, javas... Porco di Bacco!... (Elpáholt végtagjait tapogatja és öles plakátokat húzgal elő, melyekkel eleve kitönte magát alkalmazottai rokonszenve ellen.)

Bogsza-rum!

(Ekkor lép a terembe Grünstein Andrei vezérigazgató. Hatalmas aktatáskáját titkárja, Boronkai Lajos mérnök cipeli utána. A vihar sietve elül. Az egész parlament a potyajegysekkel együtt hanyatt-homlok menekül.)

Mandulané, elnök (futás közben): „Az ülést jobb lesz bezárni!”

(A menekülő parlamentet Grünstein Andrei vezérigazgató egyetlen intéssel visszakoztatja s a nagy aktatáskából előkerül a husvétii műsor).

A katolikus husvétii műsor:

Select-mozgó: „Vanina”. Epochális történelmi dráma Asta Nielsennel és Paul Wege-nerrel.

Uránia-mozgó: „Maciste és az 51. számú fegyenc.

Apolló-mozgó: „Sámson, az óriás.”

Szerencsétlenség a cukrászdában

Bukarestből jelentik: A Calea Victoriein levő Capsa-cukrászdában súlyos szerencsétlenség történt. Egy hölgy uszonnázi akart, Moldaves-csokoládét rendelt, amit azonban nem akartak felszolgálni. A hölgy összeesett és elájult. Az elősiető mentők részesítették első segélyben és tudomására adták, hogyha valódi jó Moldaves-csokoládét akar uszonnázi, utazzék Kolozsvárra Tuffli R. Richard cukrászdájába (Calea Victoriei 5.), mert ott egészen biztosan kap bármilyen mennyiségben. A Moldaves-csokoládét ugyanis Tuffli R. Richard gyártja.

Ez történt...

Miért nem fogant meg a csodarabbi átká? A híres varsói csodarabbi nagyon haragudott egy hengegő és gigerlisen öltözködő rossz zsidóra. Egyszer, amikor a zsidót új ruhában feszíteni látta haragosan mondta:

— Bár szakadna szét a ruhád!

Csodák csodája, az átok megfogant, a zsidó ruhája másnap csuppa rongy lett.

Uj ruhát csináltatott a hengegő zsidó és amikor nagy büszkén elstált a csodarabbi előtt, a főpap ismét átkozódva mondta:

— Bár szakadna szét a ruhád.

Ijedten vette észre a zsidó hogy másnap elszakadt. Elhatározta, hogy kifog a rabbin és a következő héten új ruhában jelent meg a templomban.

— Bár szakadna szét a ruhád — mondotta ujra a rabbi.

Meglepte tapasztalta azonban hogy a hengegő zsidó az átok dacára is éveken keresztül hordta a ruhát.

Nem tudta az okot megmagyarázni magának, elutazott a kievi csodarabbihoz, aki nagy tudós volt és aki megmagyarázta hogy miért nem fogant meg az átok:

— Tudod miért nem szakadt el a ruha?

Mert az a hengegő zsidó ezt az öltönyt az Uránia druházban (Calea Regele Ferdinand 34.) csináltatta, az ott készült ruhák pedig sohasem szakadnak el.

K. P. Cluj.

A tükörgyárban

Hölgyek legkedvesebb barátja a tükör. Nincs az a nő szem, mely ha beletekint, ne tudna fölfedezni a reá visszanező arcbán szépséget vagy legalább is érdekességet. Hát még az igazán szépeknek milyen gyönyörűséget nyújt, hogy bájaik szemléletébe elmerülnek, midőn hódító utjukra indulnának budoárjuk illatos magányából. Milyen önbizalmat nyernek a tükörből, amelynek sugárzó fénye azt mondja nekik: Szép vagy, tetszeni fogsz. A legtöbb nő szereti is nagyon a tükört. Nemcsak otthon társalog vele, amikor lefekvéskor és fölkeléskor vagy átöltözéskor testének minden leplezetlen báját megmutatja neki, hanem magával viszi utcára, színházba, s olykor-olykor bepillant s büszkén tekint maga körül, miután meggyőződött, hogy a kis hajfűrt még ott van a helyén, az ajkpirosító még nem kopott le, a szemek csillogása még észbontó s a kis tükör megismétli amit az otthoni nagy tükör mondott: Szép vagy, tetszeni fogsz.

De vajjon a hölgyek, akik olyan természetes járandóságnak tekintenek minden szépet és jót, amit kapnak, érdeklődnek-e a tükör származása iránt. A napokban találkoztam egy

Bogsza-málnaszörp!

Ujabb expedíció Tutankamen sirjához

Szenzációs leletek az egyiptomi királysirban. — Kolozsvárra kerülnek a régiségek.

(Saját tudósítónktól) Az egyiptomi királysírok felnyitásánál szenzációs leltre bukkantak a kutatók. A sir egy belső kamrája aranyajtóval volt elzárva és az ajtót a kutatók közül senki sem tudta kinyitni vagy felfeszíteni. E célból újabb expedíció indult Angliából a sirhoz amelynek sikerült az ajtót felnyitni.

Az az üreg, amelyet az aranyajtó takart, két méter hosszú és két méter mély. A tudósok elé bámulatos kincsek ragyogása tárult, ókor minden pompája ott tündöklött az üregben.

Molnár Ferenc új könyvet ír.

Molnár Ferenc akinek „Vörös malom” című darabja nem régen aratott nagy sikert, úgy regényen dolgozik. Munkatársunk beszélt a nagy íróval aki a következőket mondotta:

— Igaz a hír, hogy új könyvet írok, hatalmas nagy munka lesz, körülbelül tizenkét kötetre tervezem. Életem nagy munkája lesz ez a regény, amelyre az a körülmény inspirált, hogy a regényt Kolozsváron Friedmann Jenő könyvkereskedése árusítja.

— Ismeri ön Friedmann Jenőt?

— Ismerem — felelte az író — de hozzá kell tennem jól ismerem Szomor, Kosztolányi, Karinthy, Földes, Biró, Bródy kollegáim is mondták, a német, francia, angol, román kollegák írták, hogy minden könyvüket Friedmann Jenő árusítja és nagyon meg vannak vele elégedve. Különben is a regényt egyelőre csak Kolozsvár részére írom és ahogy lesz kész példány azonnal elküldöm Friedmann Jenőnek. Nem tudja véletlenül pontos címét?

Munkatársunk készséggel állt Molnár rendelkezésére:

— Friedmann Jenő címe: Cluj, Piața Unirei 26.

Gyermekvers

Mikor én kis fiu voltam
A papámhoz csak így szóltam
Nézd csak papa hull a hó
Csokoládé oh de jó
Hahó, hahó, hó,

Mikor végre legény lettem
A csókot nagyon szerettem
Elbujni ha hull a hó
S csókolózni oh be jó
Hahó, hahó, hó.

Sokat utazni jó lenne
Ha ez mostan könnyen menne
Északon jaj sok a hó
Ott szánkázni oh be jó
Hahó, hahó, hó.

Hőfehér lett az én fogam
Ebodont fogkrémmel mostam
Hogy fehérlik mint a hó
Az Ebodont oh be jó
Hahó, hahó, hó...
Hahó, hajhó.

hölgygel, aki érdeklődött. Elcsábított a tükörgyárba, hogy nézzem meg. A kolozsvári Házépítő részvénytársaság Petőfi-utcai palotájának egyik üzlethelyiségébe léptünk be. Tele üveggel. Óriási táblák, szinte az egész falat befödik. Néhány munkás itt szabja az üveget. A különböző céloknak megfelelően kiszabott darabokat aztán viszik a souterain helyiségeket elfoglaló gyárba feldolgozás végett.

Mindenekelőtt három hatalmas vaskoronghoz kerülnek. Villamos erő forgatja a korongokat, vízcseppek és homok szóródik rájuk, biztos szemü munkások szilárd kézzel tartják különböző helyzetekben az üveg szálát, hogy mindenekelőtt a fazettát, a szegélyt dolgozzák ki rajta. Ezután a finomító kökorongokhoz kerülnek az üvegek s innen vagy a diszciszolóba vagy a foncsorozóba. A diszúvegek rajzát gyémánttal kifarcolják s e rajz nyomán egy amerikai műkövel csiszolják ki a kívánt alakokat, diszítések. A vas- és kökorongok után fa- és nemes korongon tökéletesítik a finomítást a legfinomabb iszaphomok segítségével.

A tükrözés előtt a polivgép, simító gép veszi munkába az üveglapokat. Ehhez desztillált víz szükséges. Egy valószínű pálinkafőző működik ott, mint párológép, még a finác is

Bogsza-likör!

Aranyveretű fegyverek, kelyhek, drágakövek, régi aranyhímzésű szövetek feküdtek az üregben felhalmozva sok-sok millió értékben.

Az expedícióval együtt utazott Luxorba Grätz kolozsvári régiségkereskedő megbízottja, aki a sirbahatoláskor rögtön kijelentette, hogy mindazt ami a sirban volt megvásárolja és a napokban már Kolozsvárra szállítja.

Grätz közismert üzletében (Piața Unirei 8.) az egyiptomi kincsekben kívül rengeteg antiquitás és kép kapható.

Elszaporodtak az apacsok Kolozsvárott

Több uriaszony apacsbandát alapított — A nyomozás szálai az Iparművészeti szalonba vezettek

(Saját tudósítónktól.) Kolozsvárott az utóbbi napokban több feljelentés érkezett a rendőrségre, hogy kolozsvári uriaszonyok apacsbandát alakítottak. A rendőrség tényleg megállapította, hogy néhány hete csakugyan több hölgy sétál az utcán kék, barna, lila és különböző színű batikolt sállal a nyakán. A nyomozás szálai az Iparművészeti szalonba (Calea Victoriei 6) vezettek, amelynek tulajdonosnői Tokámé D. Etele és Dr. Egri Arpdné vezették be és terjesztették el először Kolozsvárott az apacsáló divatját, amely csakhamar közkedvelt lett, mert üdévé, szinessé teszi az arcot.

HIREK

Selymek

Bus éjszakákon, amikor a gond nem hagy aludni, amikor ágyam felett a bu virraszt, meg szokott jelenni előttem csodás asszonyom. Illatot, buja, keleti csodálatos illatot hoz magával s gyönyörű alakját selymek burkolják. A selymek tengerének habjaiból emelkedik ki én drága asszonyom és testének fehér ragyogása pompás drágaköveként iszik a színes, puha selyemfelhők foglalatában. Krepdesin, maroken, szorzset, fulard, omlanak le alakjára és teszik széppé isteni vonalait. Én asszonyom, behunytt szemmel várom, meg se nézem, a testét végigcsókolom a selymekről pedig ugys tudom, hogy Grünwald és Steiner üzletében (P. Untrei 12.) vásárolta, mert ilyen finom és szép anyagot máshol nem vehetett.

— Meglopta az urát. Varga Imre magánhivatalnok feljelentést tett a rendőrségen felesége ellen, mert az asszony állandóan lopkodja aranyneműit. A kihallgatások során kiderült, hogy az asszony azért lopott, mert az Első Erdélyrészi Ékszergyár (Calea Regele Ferdinand 19), amely máskülönben csak nagybani eladással foglalkozik, legtöbbit fizet aranyért.

ellenőrzi, hogy szeszt ne csináljanak benne. A simitás után kerül a leendő tükör a foncsorozó terembe az elképzelt legtisztább állapotban. A foncsorozó anyag az ezüst nitrát, argentum nitricum, amelyet maga a gyár állít elő tiszta ezüstből salétrom savban való feloldás után. Ezzel az oldattal öntik le az üveglap hátát. Pár perc alatt lerakódik az ezüst az üvegre, amely innen a szárítóba kerül. Amikor megszárad, schellakkal vonják be s ujra száradni hagyják. Ezután kerül rá a védőlemez s kész a tükör.

Élvezetes szemléleti oktatás ez, mig Hunwald Gyula, a kolozsvári Hunwald Gyula és társa cég tulajdonosa nagy szakértelemmel elmagyarázza. A cég az idén éppen ötven éves, 1894-ben alapította a mostani tulajdonos atyja, Hunwald Lipót üvegraktárát, amely Erdély legnagyobb üvegező és képerkező vállalatává fejlődött ki. Két év előtt kibővült a vállalat az üvegcsiszoló és tükörgyárral, amely egyetlen ilyennemű üzem Erdélyben. A villanyerőre berendezett, nyolc lóerős motorral, kilenc géppel és 22 szakmunkással dolgozó gyár egész Romániában piacot teremtett magának s a legszebb fejlődésnek néz elébe.

Bogsza-meggyászörp!

— **Elgázolta az autó.** A Calea Regele Ferdinand-on közlekedő autóbusz ma elütötte Nebich Tóni magánhivatalnokot. Felesége sirva borult holttestére és kijelentette, hogy nem annyira az urát, mint az általa hordott új ruhát sajnálja, amely *Dávid és Nagy* műhelyében (Piata Cuza Voda 10.) készült.

— **Szenzációs felfedezés.** Dr. Kolombus Kristóf egyetemi tanár, világhírű felfedező a napokban szenzációs felfedezést tett, amelyről már informálta a külföldi sajtót is. Néhány nappal ezelőtt ugyanis a Főtéren sétált és legnagyobb csodálkozására felfedezett egy elegáns, sikkos hölgyet aki azonban nem a *D'or illatszerüzletben* (Piata Unirei 3.) szerezte be parfümszükségeit. A hölgyet megfigyelés alá vették, a professzorhoz pedig egyre érkeznek az üdvözlőtáviratok. Hogy a hölgy miért nem vásárolt a *D'or*-ban még nem sikerült megállapítani.

— **Rendőri figyelmeztetés.** A rendőrség vezetője elrendelte, hogy az ideai husvét másodnapján hölgyeket csak a *Rózsa-drogériában* (Piata Unirei 26) vásárolt illatszerekkel szabad öntözni.

— **Miért nem koronáztatta meg magát II József?** A Neue Freie Presse írja: Érdekes megállapítás került a napokban napfényre a Burg könyvtárában. Megállapították, hogy II József, a „kalapos király“ azért nem koronáztatta meg magát, mert kalapját, amelyet nem akart fejéről soha levenni, kollegájánál a *Kalapkirálynál* (Piata Unirei 24) vette

— **Lukullus feltámadt.** Szenzációs vendége volt Kolozsvárnak ma délelőtt. A főtéren dében tizenkét óraker egy római köpennyes férfi jelent meg, aki a *Pálmay és Fóris* csemegeüzlet iránt érdeklődött. Az odasiető rendőr igazoltatta az idegent, akiről kiderült, hogy Lukullus isten és ma délelőtt támadt fel. Valamelyik szellemtársától hallotta, hogy *Pálmay és Fóris* csemegeüzletében (Piata Unirei) olyan pompás felvágottat, déligyümölcsöt és egyéb csemegét lehet kapni, hogy az ottani választék még az ő híres lakomáit is felülmúlja.

— **Forradalom a bundásállatok között.** Szibériából jelentik: A medvék és egyéb bundásállatok elhatározták, figyelmeztetik a kolozsvári uriaszonyokat, hogy bundaszükségeiket még nyár folyamán fedezzék a *Mode de Paris* (Piata Unirei) üzletében, mert sokkal jobban vásárolhatnak, mint télen. E lépés a bunda-beszerzés terén forradalmat jelent.

— **Marienbadban nem lesz szezon az idén.** Marienbadból jelentik: A fürdőigazgatóság elhatározta, hogy nem nyitja meg az ideai szezont. Az erdélyi hölgyek ugyanis, akik igen élénken látogatták a fürdőt és ott fogyókurát tartottak, mind *Kornguth-féle* (Strada Regina Maria) fűzöt hordanak, amely feleslegessé tesz minden kurát.

Ha művészi kivitelű

butort, zongorát

akár venni, ne sajnálja az utat! **Marosvásárhelyre** ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt sztalosok farolrszükségeit legolcsóbban itt szerezhetik be

A tavaszi divat legszebb anyagai nagy választékban megérkeztek

Köpeny-, costum-, ruha- anyagok. Mintás maroquen jumperre, sálra, kalapokra. Elsőrendű minőségek Gyári árak

Grünwald és Steiner

női divatkülönlegességek áruháza Cluj, Piata Unirii No. 12. Telefonszám 9-61

Beszerzési források

Előírással **hitelesített ürmértékeket gyárt**

GRÜNWARD JAKAB
bádögárüzeme, Cluj-Kolozsvár,
Piata M. Viteazul (Széchenyi-t.) 13

Vágott és vágatlan tűzfát
vagon, ől- és mázszattelekben, ugyszintén:
meszet, cementet és gipszet

legolcsóbban szállít a **Calcit Művek R.-T. Cluj**
Str. Dragafina (v. Fellegyvári-ut) 9. Telefon interurbán 11-06
Egy m³ oltott mész 400 lej

Deutsch & Braun

textiláru nagykereskedés
Tg.-Murás, Piata R. Ferdinand 52
Telefon 273

Telefon 493 Telefon 493
Írógépek
„ROYAL“ - „STOEWER“
„MERCEDES“ - „ERIKA“
állandóan raktáron. — Mindennemű író-
gépekkel legolcsóbb beszerzési forrása.
Specialis javítóműhely!
javításokért garanciát vállal
Finkler Antal Cluj
írógépvállalat, Calea Regele Ferdinand,
(a nagy vashíd mellett)

Önmaga ellen vét, ha nem Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Baritu (volt Matom-utca) 4. Felvételi helyek: Kosuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Husvétii של פמה szükségletét

u. m.: porcellán, üveg, evő-
eszköz stb. a legolcsóbban

Kerekes Ernő Cluj
üveg- és porcellán nagyáru-
házában szerezheti be.
Engros Detail
Telefonszám: 586.

Illatszerek, háztartási cikkek, legjobb minőségben, legolcsóbb árban!

Fischbein & Spitz rövid- és kötöttáruüzlet

Cluj, Piata Unirii 29.
HUSVÉTI ÁRU
továbbá citrom és narancs [primissima áru] legolcsóbb beszerzési forrása. Katz és Bernát Cluj, Piata Mihai Viteazul

Grünwald és Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
Cluj, Piata Unirii 12

Kohn N. Emil
villanyerőre berendezett női és férfi kalap-
gyártás Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 37.

»LEBEDA«
ELSŐ ROMÁNIAI ÁGYNEMŰ ÉS TOLL-, GYAPJÚ-,
GYAPOT- STB. FELDOLGOZÓ VÁLLALAT RT.
Gyár:
Str. Iasilor, volt Nagyszamos-utca 14.
Telefon 596.

„SIRPINOL“
Legjobb szer a légzőszervek megbetegedései ellen. Ugyint: Tüdő-
és hörgőhurut, köhögés, számférbőség és tuberkulozis ellen. Min-
denki kérje házi orvost, hogy „Sirpinol“-t rendeljen!
Kapható minden gyógyszerárban
Készíti: Mera Viktor „Fehér Kereszt“ gyógyszer-
tára Reghinul-Sásesc

Prima bácskai kender
Kapható:
Havas Dozsa
Timişoara

Figyelem a nagy vashíd sarkánál! A címre íg. ellen
Markovits Bernát ékszerész
Aranyat, platinát és drágaköveket a legmagasabb árban beváltak. Legolcsóbb bevásárlási forrás ékszerekben, órákban, dísztárgyakban

DACIA építési anyagok raktára megnyit!
Baktár és iroda Cluj, Str. Moldovici (v. Varga-u.) 4. Telefon 5.
Ajánl szolid napi áron megrendelésre házhoz szállítva: Portlandcementet, meszet, gipszet, gipsztáblát, különböző cserepet, fedéllemezt és mindennemű építési anyagot.

Rózsa Drogeria Mare și Fabrica Chimica S. A.
Nagydrogéria és vegyészeti Gyár Részv.-Társ.

KIVÁLÓ
HUSVÉTI SÖRÜNKET
★ FORGALOMBA HOZTUK ★
★
CZELL-SÖRGYÁR CLUJ-KOLOZSVÁR
Rador 699

MARX

email-, padló-, kocsi-,
copal-, kertibutor- és kalplakkok
minden színben

NÜRNBERGI V. P.

korong-, mintázó-,
fényező-, marok-, vonalzó-, enyvező-
és írőcsetek

Valamint firniss, zinckweiss,
vegyszer- és földfestékek elsőrangú
minőségben érkeztek.

**Áruink jó
minőségéért
szavatolunk**

RADOS & CO. CLUJ

festéknagykereskedése, Calea R. Ferdinand 21.
Telefon 692

Havre—New-York

Gyorspostajáratok
Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans
Haiti—Antillák—Északafrika felé

Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA“

Pasagiul Comedia
BUCURESTI

és „RECLAMA“ CLUJ

Rador 902

LÁDAGYÁR

Mindenemű ládát és csomagot összeszerelt és szű-
szedett részben megrendelésre azonnal készíti és
szállít a legolcsóbb napi áron

Sajovics és Lebovits fakereskedés és ládagyár
Cluj, Strada Cernauti (volt Kaján-tér) 1 sz. áh

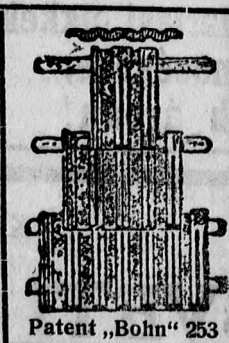
Betonkeverőgépek

valamint az összes cementipari gépek,
u. m. cementtöcserepek, betontéglák,
üreges betonblokkok, cementterazzo, gra-
nitoid, járdalapok gyártására kézi és erő-
hajtásra berendezve, formák, betoncsövek,
kutgyűrűk, lépcső és egyéb építési anya-
gok gyártására. Teljes asbestcementpala-
gyári berendezések, 1-a cementfestékek
stb. stb. raktárról azonnal szállíthatók.

MODERNA

Építőipari Gépek és Radiátor Rt.
Brasov, Kis ucca 12.

Árlapok és költségvetések díjmentesen!
Mielőtt cementipari gépeket vásárol, kér-
jük raktárunk megtekintését!

Patent „Bohn“ 253

Figyelem!

Az építkezni szándékozó i. közönség figyelmét jehívjuk arra a körü-
ményre, hogy „Patent Bohn 253“ tetőcserepünk minő-
ségre a legjobb, kidolgozására nézve a legrész-
benemű készítmények egyike a világon.

Mintát és ajánlatot díjtalanul küldünk.

Képviseletet keresünk.

„Bohn“ gőztéglaművek Jombolia

(Zombolya, Banat)

Nélkülözhetetlen

villamos vízmelegítőkülönlegességek orvosoknak, fogorvosoknak, vízvezeték mosdókhoz,
villamos zseblámpakülönlegességek utazáshoz és robbanóanyagok kezeléséhez,
soha el nem romló előszobacsengő minden lakásban!
Vételnéyszer nélkül működésben megtekinthetők

Pallos és Markó okl. gép észmé rnökknél Cluj-Kolozsvár,
Strada N. Jorga (Jókai-utca) 7. Telefon 650.

Öltönyök Raglánok Ulsterek

és a tavaszi divat összes újdonságai
Szántó & Komlós
férfi-, fiu- és gyermekruhatelepei

CLUJ

P. Unirii 14

ARAD
Színházépület

SATU-MARE
Színházszemben

BERSON

gumisarkot és gumitalpat
erősítessen cipészével cipőjére, mert nemcsak
pénzt takarít meg, hanem egyúttal kiméli lábát
és cipőjét.

Lloyd 2502

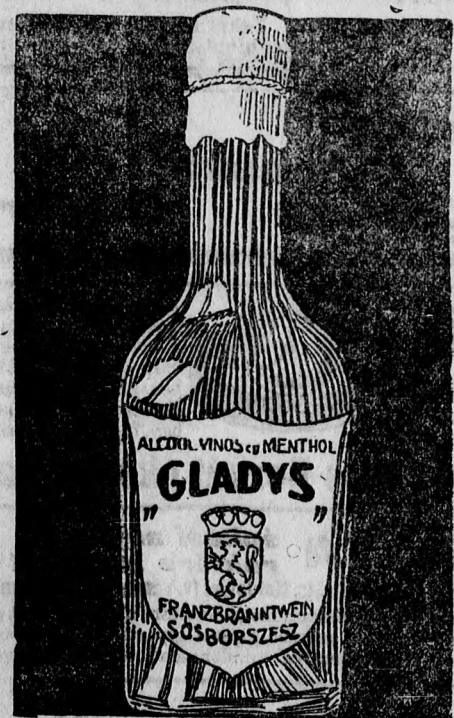
Három új szó:

KALLA
halkonservék
a legjobbak!

Gyártja a „Kalla“
halkonservgyár,
Timisoara

Kaphatók minden fűszer- és csemegekereskedésben

„Gladys“ sósorszesz üdit,
„Gladys“ sósorszesz erősít,
„Gladys“ sósorszesz fájdalomat csillapít

Gyártja Herczeg Géza vegyér-
szeti gyára Cluj

Telefon 494 **15%** Telefon 494

gyarapodik vagyona,

ha levélben vagy személyesen
o o adja fel rendelmenyét. o o

Meg nem felelő árut visszaveszünk.
1291

Nagy Áruház

rövid, kötött, norinbergi és papirkereskedés
Cluj, Piata Mihaiu Viteazul

KALMÁR
 ÁRUFORGALMI RÉSZVÉNYTÁRS.
 főüzletét
 március
 15-én
Str. Regina Maria 25.
 (volt Segesváry-üzlet)
 helyezte át

Festékek Fűszerek
 Ingros, endetail — Telefonszámok: 4—25, 5—44
 Pókok: Str. Regina Maria 42., Str. Rugului 56.

Telefon 758

INDUSTRIA TEXTILA ARADANA SOCIETATE ANONIMĂ

★ **Románia legnagyobb textilgyára Arad** ★

ARADI TEXTILGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Telefon 758

KEPES ELEK orvosi kötszerész Oradea-Mare

Női és férfi óvszerek nagy raktára
 Sas-passage — Saját készítésű sérvkötők, haskötők és mülábak

Első Erdélyreszi Ékszerárugyár
 Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
 Telefon Interurban 2—13 * Sürgényes: Juvaers, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászati arany * Arany, ezüst és
 és fémek II * platinaérváltás

Klenze és Schwarzwaldi órákban, valamint kincseket
 tárgyakban nagy lerakat.

Osak viszontelárusítóknak!

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA !
 ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
 STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tüköröket és butor-
 üvegeket minden Ujrafoncsorozás
 méretben és mennyiségben! Kérjen árajánlatot

FABRE LINE

FRANCIA HAJÓZÁSI TÁRSASÁG

Direkt vonalak — átszállás nélkül

Constanța
 direkt
Newyork

Constanța-Jaffa-Marseille
Constanța-Délamerika
Constanța-Canada

az „Asia” hajó indul 1924 január 16-án

Felvilágosításokért és jegyek iránt érdeklődni lehet
 „Sarnia” Pasajul Comoedia, Bukarest
 és a „Reclama” Cluj

Rador

„LEBEDA”

Első romániai ágynemű-, toll-, gyapju- és gyapot-
 stb. feldolgozóvállalat rt.

Gyártunk:	Veszünk és eladunk:	Vállalunk:
paplant, matracot, párnát és mindennemű ágyneműt.	lőszőrt, disznószőrt, kecskeszőrt, gyapjut, tollat, africés Seegrast.	kórházi, közintézeti, szállodai felszerelések szállítását.
★ Telefon 596 ★	Villamos tollfosztógépünkön tollfosztást, mosást, porzást és tisztítást vállalunk.	★ Telefon 515 ★

Gyár: Strada Jaşilor (volt Nagyszamos-utca) 14.
 Városi detailüzlet: Calea Victoriei (v. Kossuth L.-u.) 10.

A legszebb zsidó regény!

Nagy
 kedvezmény az Uj Kelet
 előfizetőinek

Megjelent a „Kadima” nyomda és kiadóvállalat kiadásában a legnagyobb dán zsidó regényíró,
 MEIR AARON GOLDSCHMIDT háromkötetes hatalmas regénye, az:

„Egy zsidósors”

a regényt GISZKALAY JÁNOS fordította. A három kötetből álló regény bolti ára gyönyörű
 kiállításban 200 (kétszáz) lej, amatőrpéldányok finom famentes papíron a három kötet 300 lej

Előfizetőknek a rendes kiadás 140 lei (60 lei engedmény), amatőrkiadás 220 lei (80 lei engedmény)

Az „Egy zsidósors” csak korlátolt példányszámban jelenik meg, figyelmébe ajánljuk az Uj Kelet előfizetőinek, hogy
 megrendeléseiket (utánvételt vagy az ár postai beküldésével) mennél hamarabb eszközöljék (Cluj, Str. L. Pop 10.)

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3.—, vastag betűvel 6.— lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény

Globus kölsönkönyvtár Cluj

Minorita-utca 5.

Legolcsóbb szórakozás
vidékieknek is

Özvegy urinő előkelő uricsaládhoz leánygyermekhez anyahelyettesnek elmenne vagy egy ural háztartás vezetését is elválna. Ajánlatokat „Anyahelyettes” jellegre a kiadóba kér. 7118

Amerikába indulok, megbízásokat díjazás ellenében elfogadok. Ajánlatok — „Amerika” jellegre a kiadóba kérem. 7117

Husvétii ciberelevés literenként hét lejért kapható, Ernster vendéglőben Westelényi-u. 7116

Özvegy urinő, ki tíz évig önállóan vezette műszaki vállalatát, megfelelő bizalmi állást keres. Esetleg kaucióval. — Ajánlatokat „Komoly” jellegre a kiadóba kér. 7118

Ruhába és fehérneműbe gépajour gyorsan és szépen készül a Műhímsző-Szalomban Unió-utca 15. 7054

Perzsa és szmirna szőnyeg jutányos áron kapható és megrendelhető bármily méretben a

Covoara-
nál Cluj, Strada Londrei (Hosszu-utca) 26. Kérjen árajánlatot. 1670

Intelligens fiatalember, volt talmudista, nevelői állást keres. Vidékre is menne egy vagy több családnál. — Ajánlatokat „Közélet”, jellegre a kiadóhivatalba kér. 7086

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. Klein 1-4k, Unió-u. 21. 1581

62 legújabb héber dal [Mivchar siré Aménu] kottával, ára 25 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Magas árban veszünk

butort, szőnyeget, porcellánt, zongorát, Wertheim kassát egész lakásberendezéseket. Meghívásra házhöz megyünk.

Beck és Benjámín
Oradea-Mare
Strada Cogalniceanu
Telefon 17—03

Olosón kiárusítjuk raktáron levő perzsa és gyári szőnyeget, ebéd-, hálóberendezéseket, antik butorokat.

Angol nyelvmester egyetemi végzettséggel, több évi gyakorlattal 3 hónapos kurzus alatt angolul beszélni és írni megtanít. Cim Timár-utca 4. Stein. 7104

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern hajmunkák, tambourir választék, kizárólag elsőrendű anyag s készítmény, L'Oréal-Henné minden színben kapható. Megrendelést vidékre is eszközölök. Vágtott hajat kicsinyben és nagyban veszek. —

Mussa Gyula Cluj
Str. Memorandului 10

Guter מלמד der auch roumänisch unterrichten kann sucht posten. Angaben unter „Methodisch“ an der Administration bitte senden. 7093

Papir- szalvéta

elsőrendű minőség, míg a készlet tart, kapható a Cartea Româneascănál Dicsőségmentarban

**1000 drb.-kint
65.— lejért**

Fürdő és vasuti vendéglősöknek nagy megtakarítás!

Keresek fűrésztelepen 4 éves fiam és 1 éves leányom mellé jó házból való, perfekt német lányt. Grósz Armin Sibót (Álkenyér) 7057

Angol- és zongoraórákat adok. Kifutó módszer. Cim a kiadóban.

Ügyes kifizetőiut felvesz a Kadima-nyomda Cluj, Strada Baron L. Pop 10. (Brassai-u.)

Károlyi Mihály emlékiratai: Egy egész világ ellen. Ára 260 lej. Uj Kelet könyvosztálya.

Tordai Sörgyár RT.

**kiváló minőségű
különleges**

HUSVÉTI SÖRT

hozott
forgalomba

Szőlőoltvány

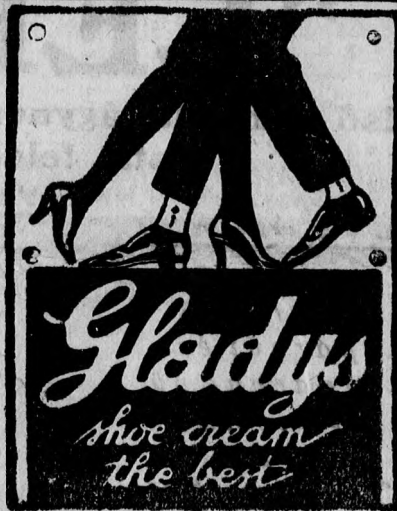
amerikai alanyvessző

garantált fajtisza kapható

Caspari Fr.-nél, Medgyes

Tessék írjegyzéket kérni!

Kapell Anzele Sibiu

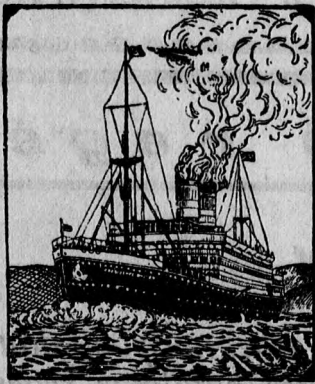
Az előkelő világ olpökrémje!

Figyelem!

**A QUOTA
Dél-AMERIKÁBA
NEM TELJES**

miután az odaváló bevándorlás korlátlán. Aki tehát Argentiniába vagy Braziliába **gyorsan akar utazni**, az irjon azonnal prospektusért

Gosulich Line
Bucuresti, Cal. Grivitei 181

Legolcsóbb és legkényelmesebb ut AMERIKA, CANADA, ARGENTINA és BRAZILIÁBA.

Vasuti utazás tartama a hajóig csak 48 óra! Csak egy határ

MODE LA RAGANYI

Cluj, Strada Nicolae Jorga No. 6. (volt Jókai-utca)

EREDETI MODELLEK,
VIRÁGOK, TÜZÉKEK

Kalapátalakítások 105.— lejtől

קאנקור

ביד

דיא דועזיגע ת"ת בע:אמינט איינען טיכטיגען פערדיראמעטען מלמד אויף ר"ה אייר דבעיל דער פארוי אייז תנ"ך אונד גמרא אנפאנגער צו אונטער-ריכטען. געדאלט נאך פערטייבארונג. שפעזען ווערדען נור דען אקצעפטערטען פערטייבארט.

מנהלי חברה ת"ת דיק משומע יע"א

7105

Adresse: Lövi Benes, Ciucea

Férfikalapokat

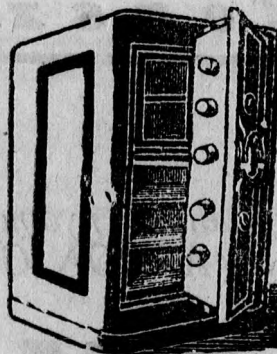
fest,
tisztít,
formál

és vasal

Fehér István kalaposmester,

Cluj, Unió-utca 21. Redout.

Postai megrendelések is eszközöltenek!

Fabrică de case de bani

Goldschrank - Fabrik

Pénzszekrénygyár

Jakabfi & Co

TIMISOARA

Str. Timotei Cip. (Battyány-u.) 3

Telefon 12—68

Képviseleteink és muataktárak: Clujon Arthur Loevy & Co. szállítók, Oradea-Mare „Stabil” gépterakát Nagypiac, — Satu-Mare „Em. Weiss Söhne szállítók, — Aradon Arnold Pollák szállító.

Carlsbadból közvetlen importált

Engross
Endetall

Porcellánedények

u. m. étkező-, teás-, kávékészletek, éttermi-, kávéházi- és háztartási felszerelések. Mindenféle oszított üvegáruk, táblatüveg, demjoh, gyógyszerüveg legelőn yősebben bezzerezhettek

Ausländer Lajosnál Cluj

Piata Mihai Viteazul (volt Széchenyi-tér) 39.

Koetitzer Leder- und Wachstum-Werke A.-G. Koetitz

VÁSZON KÖNYVKÖTÉSZETRE

KALIKO, BUKRAM, CANVAS, CREPON, PANAMA, ECRUDA, SHIRTING, HOFTGAZE, GRADL ETC.

VÁSZON PODGYÁSZBÉLÉSNEK

Azonnal a bucaresti raktárból szállít a főképviselet:

Ing. Herm. Zoldy Bucuresti

Strada Edgard Quinet 3/1.
Telefonszám: 34—62